

PROPOSITIONEN HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny lag om främjande av integration. Den gällande lagen om främjande av integration (1386/2010) föreslås bli upphävd. Lagens syfte ska vara att främja integration och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. I propositionen ingår klara och konsekventa bestämmelser om främjande av integration med hänsyn till de ändringsbehov i fråga om integreringen som följer av landskapsreformen, social- och hälsovårdsreformen samt regionutvecklings- och tillväxttjänstreformen. I propositionen föreslås bestämmelser om myndigheternas uppgifter och samarbete för att främja integration samt samordning och uppföljning av integreringen på olika förvaltningsnivåer. Planeringen och utvecklingen av integrationsfrämjandet ska samordnas med landskapets och kommunens övriga planering.

Integrationsfrämjande tjänster ska ordnas som en del av tillväxttjänsterna och social- och hälsojämsterna inom landskapets organiseringsansvar, den kommunala basservicen och det nationella utbildningssystemet samt andra integrationsfrämjande tjänster. Landskapet ska i samarbete med kommunen och andra myndigheter se till att de integrationsfrämjande tjänsterna samordnas så att de bildar samlad service och servicekedjor som motsvarar invandrarnas behov.

De ministerier som är centrala med avseende på utvecklingen av integreringen uppställer för sina respektive förvaltningsområden målen och åtgärderna för utveckling av integreringen som en del av planeringen av verksamheten och ekonomin inom förvaltningsområdet. Statsrådet beslutar om hur integreringen ska utvecklas nationellt genom att fyra år åt gången utarbeta ett statligt program för integrering.

Landskapet åläggs allmänt ansvar och samordningsansvar för utveckling, planering och uppföljning av integreringen av invandrare i landskapet. Dessutom åläggs landskapet att beakta invandrarbefolkningens behov och främjandet av integrationen i landskapets allmänna planering, verksamhet och uppföljning. Landskapet ska i sin planering ställa upp de mål för främjande av invandrarnas sysselsättning, företagsamhet, delaktighet, välfärd, likabehandling och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper som hänför sig till ordnande och produktion av integrationsfrämjande tjänster samt ange åtgärder för att stödja måluppfyllelse och de ansvariga aktörerna. Landskapet ska samordna planeringen av integreringen med kommunerna i landskapet.

Kommunen ska även i fortsättningen vara en viktig integreringsaktör och propositionen ändrar inte på kommunens allmänna förpliktelse att ansvara för planeringen, utvecklingen och ordnandet av tjänster som främjar kommunens invandrarinvånars integration på kommunnivå. I lagen fastställs innehållet i kommunens planering och utveckling av integreringen. Både landskapet och kommunen ska främja integreringen i sektorsövergripande samarbete.

Enligt propositionen ska staten betala en kalkylerad ersättning till kommunerna för mottagandet av och ordnandet av integrationsfrämjande tjänster för personer som fått internationellt skydd. Ersättningen för specialkostnader som staten betalar till kommunerna slopas i huvudsak och de överförs till landskapens finansiering med allmän täckning.

Ansvar för att ordna boende för dem som kommit utan vårdnadshavare överförs från NTM-centralerna och kommunerna på landskapen. Bestämmelserna om familjevård för dem som kommit utan vårdnadshavare förtydligas och till lagen fogas en modell med stödboende som i huvudsak är avsedd för dem som är i åldern för eftervård vid sidan av familjegruppen. Även skyldigheten att ordna eftervård stärks.

I propositionen föreslås också att lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om utkomststöd ändras på nödvändiga punkter.

Lagen är avsedd att träda i kraft den 1 januari 2019.

DETALJMOTIVERING

Lagen om främjande av integration

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syfte.* I paragrafen anges lagens syfte. Syftet med lagen är att främja integration och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. Integration och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper definieras i 3 §. Syftet med lagen är också att främja invandrades sysselsättning, delaktighet och välfärd. Som lagens syfte definieras dessutom att bidra till att invandrare uppnår jämställdhet och likabehandling samt att på lika grunder främja invandrades tillgång till behövliga och högklassiga integrationsfrämjande tjänster. Med jämställdhet avses jämställdhet mellan invandrarmän och invandrarkvinnor.

Lagens syfte är också att främja sektorsövergripande samarbete mellan integrationsfrämjande aktörer i syfte att fullfölja lagens mål. Integrationsfrämjande tjänster ordnas som en del av tillväxttjänsterna och social- och hälso-tjänsterna inom landskapets organiseringsansvar, den kommunala basservicen och det nationella utbildningssystemet och även i form av andra tjänster som främjar integration. När ansvarsförhållandena mellan de integrationsfrämjande aktörerna ändras är det i fortsättningen ännu viktigare att samordna integrationsplanering och integrationsfrämjande tjänster. Framför allt framhävs vikten av att samordna social- och hälsovården samt tillväxttjänsterna liksom kommunens service på ett ändamålsenligt sätt för invandrarna, liksom att samordna integrationslagens syften med målen för dessa tjänster. Sektorsövergripande samarbete mellan olika aktörer är ett viktigt sätt att främja lagens syften. Sektorsövergripande samarbete definieras i 3 §.

För att beakta målen för landskapsreformen är lagen syfte att stärka samordningen av integrationsplaneringen och integrationsutvecklingen med landskapets och kommunens övriga planering och utveckling. Integrationsplanering innebär integrationsplanering som en del av landskapets social- och hälso-tjänster och tillväxttjänster och kommunens service samt annan integrationsfrämjande planering som landskapet och kommunen anser nödvändig. Att samordna integrationsplaneringen med annan planering innebär planering som gäller regionutveckling, främjande av hälsa och välfärd och främjande av regionernas livskraft, men vid behov även annan behövlig planering.

Genom att samordna sektorsövergripande samarbete och integrationsplanering och service med olika politikområden främjas integrationsgenomströmningen och preciseras samtliga myndigheters skyldigheter att beakta invandrarbefolkningen när tjänster planeras och tillhandahålls.

Lagens allmänna mål är att de åtgärder som föreslås i lagen ska göra det möjligt för invandrare att uppnå en med den övriga befolkningen jämlik ställning i samhället, avseende såväl rättigheter som skyldigheter. För att invandrarna ska kunna vara aktiva i samhället krävs det både kunskap och färdigheter, men också eget initiativ och målinriktat deltagande i olika integrationsfrämjande tjänster. Målet är att de föreslagna tjänsterna ska stödja invandrades delaktighet, välfärd, påverkningsmöjligheter och en dubbelriktad integration. Enligt principerna för Europeiska unionens gemensamma integrationspolitik är integration en dynamisk, dubbelriktad samspelsprocess som inte endast kräver åtgärder av nationella, regionala och lokala myndigheter utan även ett allt större åtagande från den mottagande gemenskapens och från invandrarens sida.

Invandrare som är aktiva på samhällets olika områden ökar växelverkan mellan sig och majoritetsbefolkningen och gör det lättare att lära känna seder och bruk i det finländska samhället och kulturen. Genom att uppmuntra invandrare till samhällsliga aktiviteter kan deras färdigheter och kunskaper tas till vara på bästa möjliga sätt såväl ur deras eget som ur samhällets perspektiv. Utgångspunkten för hur lagens syfte ska förverkligas är respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande fri- och rättigheterna.

2 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen föreskrivs om lagens tillämpningsområde. Det är meningen att lagens tillämpningsområde ska omfatta alla som har giltigt uppehållstillstånd eller vilkas uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats uppehållskort enligt utlänningslagen. Sålunda är avsikten inte att ändra tillämpningsområdets gällande personkrets. Arten av uppehållstillstånd har inte någon betydelse med tanke på lagens tillämpningsområde, för även de som flyttar till Finland tillfälligt, såsom studerande och de som fått tillfälligt uppehållstillstånd på grund av arbete, ska kunna få de åtgärder och tjänster som anges i lagen, om inte något annat föreskrivs särskilt i lagen eller om det inte är uppenbart onödigt. Lagens tillämpningsområde gäller också unionsmedborgare och medborgare i de nordiska länderna samt deras

familjemedlemmar. Lagen ska också kunna tillämpas i fall där uppehållstillståndets giltighetstid har gått ut, men den berörda personen har en anhängig ansökan om fortsatt tillstånd eller har överklagat ett avslag på ansökan om fortsatt tillstånd.

Lagen ska inte tillämpas på personer som söker internationellt skydd eller som vistas i landet med visum eller visumfritt. Lagen ska inte heller tillämpas på personer som för första gången ansöker om uppehållstillstånd eller registrering av uppehållsrätt innan tillståndet eller registreringen beviljas. Det är inte tänkt att lagen ska tillämpas på personer med finskt medborgarskap, om det inte är fråga om ett offer för människohandel. Det kan i praktiken förekomma fall då en finsk medborgare är i behov av att få del av tjänster som motsvarar integrationsfrämjande tjänster. En finsk medborgare eller en multimedborgare, som också är finsk medborgare, kan till exempel ha levt hela sitt liv utomlands och kan ingen finska eller svenska vid flytten till Finland, eller kan ha mycket skrala språkkunskaper. Det är dock förenligt med definitionen av integration och sålunda mera ändamålsenligt att stödåtgärder för finska medborgare som flyttar till Finland i första hand ordnas som en del av den allmänna basservicen och att deras servicebehov beaktas till exempel i samband med tillväxttjänsterna. Erhållandet av finskt medborgarskap kan snarare betraktas som ett steg på vägen till integration för invandrare, även om medborgarskapet inte nödvändigtvis alltid innebär att integrationsprocessen skulle ha nått sin ände eller att den har lyckats.

I denna lag definierade åtgärder och tjänster som främjar och stödjer integration erbjuds invandrare som uppfyller villkoren för erhållande av åtgärder och tjänster på det sätt som anges närmare i lagen. Alla åtgärder som avses i lagen gäller med andra ord inte alla invandrare.

Såsom konstateras i motiveringen till 1 § är syftet med de åtgärder som anges i denna lag att stödja integration av invandrare särskilt i början. Om en invandrare flyttar bort från Finland efter att ha påbörjat den i lagen angivna integrationsprocessen som stöds med myndighetsåtgärder och senare återvänder till Finland för att integreras på nytt, bedöms invandrarens tillgång till integrationstjänster från fall till fall.

Enligt 2 mom. tillämpas lagens bestämmelser om anvisade till kommuner och om ersättning för kostnader på den personkrets som anges i 2 mom. Om grunden för en persons uppehållstillstånd ändras efter det att han eller hon erhållit fortsatt tillstånd så att den blir en annan än de grunder som nämns i detta moment, kan kommunen inte längre betalas ersättningar för personen. Enligt 3 mom. ska bestämmelserna också tillämpas på familjemedlemmar eller andra anhöriga till personer som avses i 2 mom., om familjebandet förelåg före ankomsten till Finland.

3 §. Definitioner. Med begreppet integration avses i lagen invandrarens och samhällets interaktiva utveckling på ett sätt som främjar invandrarens delaktighet i arbetslivet, näringslivet, utbildning och annan samhällsaktivitet, dennes välfärd, likabehandling och jämställdhet samt dennes möjligheter att upprätthålla sitt eget språk och sin egen kultur. Den egentliga integrationen sker i växelverkan med det finländska samhället, mest i vardagliga situationer och i närsamhället, såsom arbetsplatser, skolor, daghem och fritidsverksamhet. Även det finländska samhället internationaliseras genom invandrarnas delaktighet och en mångfald av värderingar och seder blir i allt högre grad en del av det finländska samhället. Integration är en dubbelriktad process, där invandraren förvärvar beredskap att verka i det finländska samhället och samhället förändras när befolkningen blir mer mångfacetterad. Samtidigt kan olika samhällsaktörer både utnyttja invandrarens kunskaper och nätverk och främja integration genom att öka sin kännedom om olika kulturer och genom att utveckla sitt verksamhets sätt så att det möter invandrarbefolkningens behov. I 17 § 3 mom. i grundlagen tryggas olika grupper som bor i Finland rätten att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur.

Med integrering avses att integrationen främjas och stöds sektorsövergripande genom myndigheters och andra aktörers åtgärder och tjänster. Integreringen har sin tyngdpunkt under den första tiden i landet, dock ofta under de första åren i Finland. Det är mest myndigheterna i landskapet och kommunen, privata tjänsteproducenter, Folkpensionsanstalten, skolorna och andra aktörer, såsom olika organisationer, som ordnar de tjänster som främjar och stödjer integrationen.

Med invandrare avses en person som har flyttat till Finland och vistas i landet med ett tillstånd som beviljats för annat än turism eller därmed jämförbar kortvarig vistelse. Det handlar om invandrare som har beviljats uppehållstillstånd eller uppehållskort i Finland enligt utlänningslagen eller vilkas uppehållsrätt i Finland har registrerats. Utanför begreppet invandrare kvarstår då utlänningslagens bestämmelser om visum till Finland eller vistas i Finland visumfritt samt de som söker internationellt skydd eller som ansöker om första uppehållstillstånd innan uppehållstillstånd har beviljats.

Med goda relationer mellan olika befolkningsgrupper avses positiva attityder och växelverkan mellan olika befolkningsgrupper och olika befolkningsgruppers delaktighet och känsla av säkerhet. Attityder och interaktiva relationer påverkar känslan av säkerhet samt förmågan och viljan att delta i samhället. Genom att granska goda relationer mellan befolkningsgrupperna på ett övergripande sätt via dessa fyra dimensioner,

attityder, växelverkan, delaktighet och säkerhet, kan man bättre påverka deras inbördes relationer och inrikta åtgärder effektivare. Exempelvis icke-diskriminering och likabehandling spelar en nyckelroll för att utveckla känslan av delaktighet.

Med sektorsövergripande samarbete avses omfattande samarbete mellan landskap, kommun, Folkpensionsanstalten och andra myndigheter och aktörer, såsom utbildningsanordnare, privata tjänsteproducenter, organisationer, sammanslutningar och näringslivet, när det gäller att främja integration och planera, ordna och producera integrationsfrämjande tjänster.

I lagen definieras också invandrare i behov av särskilda åtgärder. Det kan gälla invandrare som utöver de andra integrationsfrämjande tjänsterna behöver intensifierade tjänster och åtgärder, såsom tjänster förknippade med rehabilitering, fostran och familjerådgivning i synnerhet på grund av nedsatt funktionsförmåga till följd av sjukdom, skada eller annan orsak, ålder, familjesituation, analfabetism eller någon annan motsvarande orsak. Till exempel äldre personer, ensamförsörjare och personer som utsatts för tortyr samt barn och unga i behov av barnskydd kan behöva särskilda åtgärder.

Ett nytt begrepp som definieras i lagen är tjänsteproducent. Med tjänsteproducent avses ett företag, någon annan sammanslutning eller en enskild näringsidkare som utifrån ett upphandlingskontrakt eller ett beslut av landskapet producerar integrationsfrämjande tjänster enligt denna lag åt landskapet.

4 §. Tillämpning av lagen på barn. I paragrafen ingår bestämmelser om hur lagen ska tillämpas på barn. När lagen tillämpas på personer under 18 år ska barnets bästa beaktas i första hand. Vid bedömningen av barnets bästa ska beaktas vad som föreskrivs om det i 4 § i barnskyddslagen (417/2007). Barnets bästa ska genomgående beaktas när integrationsfrämjande tjänster planeras, ordnas och verkställs. Det ska också inkluderas i vägledning, information och rådgivning samt i introduktion i samhället och dess funktioner.

Enligt artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59-60/1991) ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ. Barn ska behandlas likvärdigt oavsett deras egen eller föräldrarnas bakgrund eller egenskaper (artikel 2). Barn har rätt att fritt uttrycka sin åsikt i alla frågor som rör dem själva, varvid deras åsikter ska tillämpas betydelse i förhållande till deras ålder och mognad.

Barn ska beredas möjlighet att höras i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör dem själva (artikel 12). Barn som hör till en minoritetsgrupp får inte förvägras rätten att ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk (artikel 30). Barn har utöver rätten till utbildning rätt till vila, lek och rekreation samt rätt att bekanta sig med det kulturella och konstnärliga livet (artikel 31). Särskilt med tanke på hur dessa rättigheter omsätts i praktiken är det viktigt att i olika integrationssituationer säkerställa de minderåriga invandrarnas möjligheter att delta och uttrycka sin åsikt till exempel om sitt eget eller familjens integrationsplan.

Enligt 6 § 3 mom. i grundlagen ska barn bemötas som jämlika individer och de ska ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva. Också i 10 § 1 mom. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) föreskrivs det om skyldigheten att utreda och beakta minderåriga klienters önskemål och åsikter på det sätt som klientens ålder och utvecklingsnivå förutsätter.

Enligt 4 § 2 mom. i barnskyddslagen ska vid bedömningen av barnets bästa uppmärksamhet fästas vid hur olika åtgärdsalternativ och lösningar garanterar barnet 1) en harmonisk utveckling och välfärd samt nära och fortgående mänskliga relationer, 2) möjlighet till förståelse och ömhet samt övervakning och omsorg i enlighet med ålder och utvecklingsnivå, 3) en utbildning som motsvarar barnets anslag och önskemål, 4) en trygg uppväxtmiljö samt fysisk och psykisk integritet, 5) utveckling till självständighet och mognad till ansvarsfullhet, 6) möjlighet att delta och påverka i frågor som gäller barnet självt, samt 7) hänsyn till språklig, kulturell och religiös bakgrund.

I 2 mom. föreskrivs att barnets önskemål och åsikter ska utredas och beaktas enligt barnets ålder och utvecklingsnivå vid genomförandet av åtgärder och tjänster enligt denna lag. I bestämmelsen uttrycks en tydlig skyldighet att utreda och beakta barnets bästa och att utreda barnets åsikt oavsett ålder. Barnets åsikter och synpunkter ska beaktas i förhållande till dess ålder och utvecklingsnivå. Barn som fyllt tolv år ska beredas tillfälle att höras i enlighet med 34 § i förvaltningslagen i frågor som gäller barnet självt. Barnets åsikt ska klarläggas och barnet höras på ett språk som det förstår. Ett barn som fyllt tolv år ska till exempel höras när dess egen integrationsplan utarbetas. Barnet ska också höras till exempel i fall av beslut om placering i familjegrupper.

Om utredande av barns åsikt och hörande av barn föreskrivs till exempel i 20 § i barnskyddslagen. Det är bra att beakta samma principer när barns åsikt utreds enligt integrationslagen. Då barnskydd genomförs ska enligt paragrafen barnets önskemål och åsikt utredas och beaktas enligt barnets ålder och utvecklingsnivå. Barnets åsikt ska utredas finkänsligt och så att det inte onödigt skadar relationerna mellan barnet och föräldrarna eller andra personer som står barnet nära. Likaså ska hänsyn tas till barnets ålders- och utvecklingsadekvata förmåga att uttrycka sig. De metoder och hjälpmedel som används samt det stöd och den hjälp barnet behöver bestäms enligt det. När det är fråga om ett litet barn kan man bland annat iakttä barnets beteende och relation till personer som står barnet nära. I synnerhet riktigt små barns önskemål och åsikter kan även utredas indirekt med hjälp av till exempel personer som står barnet nära, daghemspersonalen eller andra sakkunniga, genom att man hör dem eller får andra utredningar via dem. I fråga om barn som närmar sig skolåldern eller äldre utreds deras åsikter och önskemål i regel genom diskussion och man kan också använda hjälpmedel som utvecklats särskilt för arbete med barn. Då ett barns åsikt utreds ska det säkerställas att barnet uppriktigt och fritt kan säga sin mening i ärendet. Barnet måste vara medvetet om varför och i vilket ärende det hörs och till vilket ändamål uppgifterna som samlas in ska användas.

I 3 mom. föreskrivs om situationer där barnets åsikt inte behöver utredas. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i 20 § 3 mom. i barnskyddslagen. Syftet med bestämmelsen är att framhålla att huvudregeln är att barnets åsikt ska utredas och att det endast undantagsvis kan utelämnas. Barnets åsikt behöver inte utredas endast i det fall att utredningen skulle äventyra barnets hälsa eller utveckling eller det i övrigt är uppenbart onödigt. En utredning kan äventyra barnets hälsa eller utveckling till exempel när barnets mentala tillstånd är sådant att utredandet av dess åsikt skulle chocka eller annars belasta barnet oskäligt. Det psykiska skyddet av barnet ska i sådana fall gå före utredandet av dess åsikt.

5 § Tolkning och översättning. I paragrafen föreskrivs om myndighetens skyldighet att ordna tolkning eller översättning i olika ärenden. Bestämmelsen motsvarar de gällande reglerna. Bestämmelsen kompletterar den bestämmelse om tolkning och översättning som finns i 26 § i förvaltningslagen.

I 1 mom. föreskrivs om myndighetens skyldighet att ordna tolkning eller översättning, om invandraren inte behärskar finska eller svenska som enligt språklagen (423/2003) ska användas hos myndigheten eller på grund av handikapp eller sjukdom inte kan bli förstådd i ett ärende som avses i denna lag och som kan inledas på myndighetens initiativ.

I paragrafen föreskrivs i vilka fall en invandrare har rätt att anlita tolk i samband med åtgärder eller tjänster som avses i lagen. En invandrare som inte behärskar finska eller svenska behöver i många sammanhang en professionell tolk till sin hjälp. Det kan exempelvis gälla hälso- och sjukvårdstjänster, tillväxttjänster, socialtjänster eller barnskydd. Särskilt bör man se till att inte barnen behöver fungera som tolk för sina föräldrar. Även andra ska kunna sköta tolkningen än sådana som har tolkexamen eller annars uppfyller behörighetskraven. Myndigheten ska dock i mån av möjlighet säkerställa att tolkningen är högklassig.

För att utreda ett ärende eller för att trygga den berörda personens rättigheter får myndigheten enligt förslaget i mån av möjlighet även ordna tolkning eller översättning i andra ärenden, särskilt om det gäller en person som är i behov av särskilda åtgärder. Vid handledning, rådgivning och andra myndighetskontakter bör man överväga när det är motiverat att använda tolk med tanke på att bägge ska förstå saken samt kundens eller myndighetens rättsskydd. I ärenden som gäller barn, unga och familjer fattas ofta beslut med långtgående följder, och då är det särskilt skäl att överväga tolkning. Enligt detaljmotiveringen till förvaltningslagen accentueras i ärenden som blir anhängiga på en parts initiativ betydelsen av tillgången till avgiftsfri tolkning och översättning i synnerhet när det är fråga om ett ärende som gäller en persons grundläggande försörjning.

Skyldigheten till tolkning eller översättning enligt 26 § i förvaltningslagen gäller också invandrarspråk. I förvaltningslagen är det inte fråga om auktoriserad tolkning. Termerna tolkning och översättning hänför sig i förvaltningslagen till smidig ärendehandläggning. Myndigheten kan själv sköta tolkningen eller ty sig till utomstående. Tolken eller översättningen behöver inte ske på den berörda personens modersmål. Det kan ske på ett språk som den berörda personen kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art. Särskilt när det gäller sällsynta eller sällan förekommande språk finns det inte utan svårighet tolkar att tillgå överallt i Finland. Tolkning förutsätter inte att tolken befinner sig i samma rum som den berörda personen, utan vid behov kan man också använda distanstolkning via telefon eller video. Distanstolkning sparar resekostnader och restid. Även anonym telefontolkning kan vara ett bra alternativ när känsliga ärenden behandlas. När distanstolkning används måste man emellertid se till att tolkningen är tillräckligt högklassig.

Enligt förslaget tas det in en bestämmelse i 2 mom. som är i linje med 26 § 2 mom. i förvaltningslagen om att ett ärende ska tolkas eller översättas till ett språk som invandraren kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art. Avsikten med bestämmelsen är att också i denna lag framhålla att man med

bestämmelsen önskar främja en smidig ärendehandläggning, dock så att invandrarrens rättsskydd sköts korrekt och att ärendena behandlas på behörigt sätt i enlighet med 21 § i grundlagen.

I 2 mom. konstateras enligt förslaget uttryckligen att myndighetens skyldighet att ordna tolkning och översättning inte gäller sådant material som inte inverkar på ärendets behandling. Motsvarande bestämmelse ingår till exempel i 203 § 4 mom. i utlänningslagen.

6 § *Rätten till arbetslöshetsförmån och utkomststöd.* Enligt den föreslagna paragrafen finns bestämmelser om invandrarrens rätt till arbetslöshetsförmån i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och om invandrarrens rätt till utkomststöd i lagen om utkomststöd (1412/1997). Genom bestämmelsen undanröjs de tolkningsoklarheter som för närvarande råder om när en förmån ska börja betalas som enligt den gällande bestämmelsen är bunden till tidpunkten då integrationsplanen börjar. Eftersom invandrare inte har betalats särskilt integrationsstöd från och med 2015, har tidpunkten då integrationsplanen utarbetas inte nödvändigtvis någon betydelse för när förmånerna börjar.

Den föreslagna bestämmelsen är informativ och med stöd av den har en invandrare inte rätt till utkomststöd eller arbetslöshetsförmån, dvs. inkomstrelaterad dagpenning som arbetslöshetskassan betalar eller grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd som Folkpensionsanstalten betalar. Förutsättningarna för att erhålla dessa förmåner avgörs med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om utkomststöd.

2 kap. Integrationsfrämjande tjänster

7 §. *Vad integrationsfrämjande tjänster syftar till.* Det föreslås att de allmänna målen för integrationsfrämjande tjänster anges i paragrafen. Det tjänster som föreslås i lagen stödjer invandrarrens integration, mest deltagande på arbetsmarknaden och olika områden i samhället. Integrationsfrämjande tjänster ska erbjudas framför allt i början av vistelsen i landet, då behovet av kunskap och stöd är som störst. Genom att främja invandrarrens delaktighet i samhället man stödja utnyttjandet av invandrarrens färdigheter och kunskaper på bästa möjliga sätt för både invandrarna själva och hela samhället. Samtidigt främjas invandrarrens samhörighet och aktivitet i samhället som jämbördiga samhällsmedlemmar. Genom att främja invandrarrens sysselsättning, företagande och delaktigt främjas också landskapets och kommunens livskraft och internationalisering liksom företagets tillväxt och internationalisering. Samtidigt är målet att främja invandrarrens lika tillgång till landskapets, kommunens och andra myndigheters tjänster och deras möjlighet att använda tjänsterna likvärdigt med majoritetsbefolkningen samt att svara på behoven hos invandrare med särskilda behov.

Syftet med de föreslagna tjänsterna är också att främja jämställdhet och likabehandling av invandrare, dvs. möjlighet för invandrare att uppnå en med den övriga befolkningen jämlik ställning i samhället, avseende såväl rättigheter som skyldigheter. Dessutom stödjer de föreslagna tjänsterna invandrarrens möjligheter att bevara sitt eget språk och sin egen kultur och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. Genom goda relationer mellan olika befolkningsgrupper stärks stabiliteten i samhället och befolkningens välfärd, delaktighet och säkerhet. Positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper ökar samförståndet, förebygger missförstånd och främjar invandrarrens integration.

8 §. *Ordnanande och produktion av integrationsfrämjande tjänster.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs det hur integrationsfrämjande tjänster ska ordnas och framhålls att det handlar om sektorsövergripande åtgärder. Bestämmelsen har ändrats så att den motsvarar de ändringar i ansvaret för att ordna tjänster som hänför sig till landskapsreformen.

Enligt 1 mom. ska integrationsfrämjande tjänster ordnas som en del av tillväxttjänsterna och social- och hälso-tjänsterna inom landskapets organiseringsansvar, den kommunala basservicen och det nationella utbildningssystemet och även i form av andra tjänster som främjar integration. Invandrarbefolkningens behov och främjandet av integrationen ska beaktas i landskapets, kommunens och andra myndigheters allmänna planering, verksamhet och uppföljning. Eftersom integrationen främjas som en del av hela det finländska servicesystemet, ska servicesystemet genomgripande svara på hela befolkningens, även invandrarrens, behov. Utöver den basservice som är avsedd för hela befolkningen behöver invandrare särskilda integrationsfrämjande tjänster i början, främst i anknytning till vägledning och rådgivning, språk- och annan integrationsutbildning samt åtgärder som främjar deltagande på arbetsmarknaden och i andra samhällsaktiviteter.

Landskapet ska ansvara för främjandet av invandrarrens integration som en del av tillväxttjänsterna och social- och hälso-tjänsterna. Kommunen spelar även i fortsättningen en viktig roll eftersom den ordnar många former av basservice som är viktig för integrationen, till exempel utbildning, småbarnspedagogik, boende, fritid och främjande av välfärd. Även hela det finländska utbildningssystemet från grundläggande utbildning

till högskoleutbildning har stor betydelse för främjandet av integrationen. Partnerskap mellan näringslivet och det civila samhället spelar dessutom en väsentlig roll för det övergripande främjandet av integrationen.

I 2 mom. föreskrivs att tjänsteproducenter ska i sin verksamhet iaktta bestämmelserna i denna lag om integrationsfrämjande tjänster. På produktionen av integrationstjänster tillämpas bestämmelserna om produktion av tillväxttjänster och skyldigheter för producenter av tillväxttjänster i 4 kap. i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster (xx/xxxx). Närmare bestämmelser om skyldigheter för producenter av landskapets tillväxttjänster finns i 23 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster. Eftersom produktionen främst baserar sig på marknadslösningar, är bestämmelserna om producenter i fråga om tillväxttjänster begränsade till att konstatera deras allmänna skyldigheter. Likaså är bestämmelserna om integrationsfrämjande tjänster i denna lag tillämpliga på tjänsteproducenter som producerar integrationsfrämjande tjänster i form av tillväxttjänster.

På produktionen av integrationsfrämjande tjänster inom social- och hälsotjänsterna tillämpas vad som föreskrivs särskilt om det. Bestämmelser om ordnandet av social- och hälsovård finns i lagen om ordnande av social- och hälsovård (xx/xxxx) samt om tjänsteproducenternas verksamhetsförutsättning, registrering och tillsyn i lagen om produktion av social- och hälsotjänster (xx/xxxx). Närmare bestämmelser om kundens valfrihet inom social- och hälsovården finns i lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården (xx/xxxx), nedan valfrihetslagen. I valfrihetslagen föreskrivs närmare vilka tjänster som produceras av landskapets affärsverk och vilka av social- och hälsocentralen samt hur kundens valfrihet genomförs i fråga om olika tjänster. Närmare bestämmelser om tjänsternas innehåll och förfarandet i anslutning till dem ingår dessutom i bland annat hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och socialvårdslagen (1301/2014) samt flera speciallagar.

Enligt 3 mom. ska landskapet ordna tjänsterna med beaktande av de internationella förpliktelser som är bindande för Finland, särskilt av hur väl likabehandling uppnås när det gäller tillgången till tjänster och av att olika klientgrupper och enskilda klienter behandlas på ett icke-diskriminerande sätt. Innehållet i dessa skyldigheter bestäms i praktiken till största delen i annan lagstiftning, men landskapet kan som myndighet också bli tvunget att bedöma förpliktelsernas innehåll och betydelse i enskilda tillämpningssituationer. Bakom likabehandlingsregleringen ligger ILO-konvention nr 111 angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning (FördrS 63/1970). Konventionen är övergripande och gäller all diskriminering i samband med anställning och yrkesutövning. Enligt artikel 1 förbjuds diskriminering på grund av ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung. Konventionen förutsätter att varje medlem förbinder sig att utforma och tillämpa en nationell politik, avsedd att genom metoder, anpassade efter landets förhållanden och praxis, främja likställdhet med avseende på möjligheter och behandling i fråga om anställning och yrkesutövning.

När landskapet ordnar tjänster ska det ta hänsyn till bestämmelserna i diskrimineringslagen (1325/2014). I diskrimineringslagen förbjuds diskriminering på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Diskrimineringslagen bestämmer ålägger landskapet att utvärdera samt främja likabehandlingen i fråga om integrationstjänster. Diskrimineringslagen ålägger också den som producerar integrationstjänster att agera icke-diskriminerande och främja likabehandling.

I lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) föreskrivs åter om skyldighet för myndigheten att agera för att förhindra diskriminering på grund av kön och främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Främjandet av jämställdheten mellan kvinnor och män bör beaktas även i fråga om tillgång till och utbud av tjänster.

9 §. Rådgivning och vägledning. I paragrafen föreskrivs det om tjänster i början av integrationen och vem som ansvarar för att ordna dem. Tjänster i början är rådgivning, vägledning och basinformationsmaterial om det finländska samhället. Innehållet i bestämmelsen motsvarar i huvudsak den gällande lagstiftningen. Innehållet i rådgivningen förklaras dock mera detaljerat än i den gällande lagstiftningen, och på så vis framhävs att rådgivningen ska vara bred.

I förvaltningslagen föreskrivs om allmänna skyldigheter för myndigheterna att ordna rådgivning och vägledning. Enligt förvaltningslagen bör myndigheternas verksamhet utgå från god förvaltningssed i handläggningen av alla kunders, även invandrarnas, ärenden. Enligt 8 § 1 mom. i förvaltningslagen ska myndigheterna inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller uträttandet av ärenden. Rådgivningen är avgiftsfri. Om ett ärende inte hör till myndighetens behörighet, ska den i mån av möjlighet hänvisa kunden till den behöriga myndigheten. Rådgivning hänför sig också till serviceprincipen i 7 § i

förvaltningslagen, enligt vilken möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet ska om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service.

Genom bestämmelsen preciseras förvaltningslagens myndighetsförpliktelser att ordna rådgivning och vägledning. Genom bestämmelsen säkerställs att invandrare får information om det finländska samhället så tidigt som möjligt och hänvisas till den myndighet, tjänst eller verksamhet som motsvarar deras behov. Behovet av vägledning och rådgivning är ofta störst i början av invandringen.

I 1 mom. föreskrivs om myndighetsansvaret för rådgivningen och vägledningen. Väglednings- och rådgivningsplikten gäller i enlighet med förvaltningslagen alla myndigheter, men genom bestämmelsen framhävs i synnerhet landskapets och kommunens roll när vägledning och rådgivning ordnas i anslutning till integration. Andra myndigheter som avses i bestämmelsen är exempelvis Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, arbetarskyddsmyndigheterna och skatteförvaltningen. I enlighet med förvaltningslagen ska myndigheterna ge invandrarna råd om tjänsterna inom sitt eget ansvarsområde och vid behov anvisa dem vidare till andra myndigheters tjänster. Det ska också genomföras samlad webbaserad rådgivning, till exempel via webbplatsen infopankki.fi.

De senaste åren har väglednings- och rådgivningstjänster för dem som flyttat till landet utvecklats inom ramen för olika projekt. Också vissa kommuner har utvecklat särskilda väglednings- och rådgivningstjänster som svarar på inflyttades behov och i dessa kommuner fungerar rådgivnings- och vägledningstjänsterna ofta på bred basis på ett sätt som motsvarar invandrarnas behov. Väglednings- och rådgivningstjänsterna för invandrare ligger dock på mycket olika nivå beroende på boningsort och orsaken till att man kommit till landet, så fortsatt utvecklande behövs. Tillgången till information om existerande tjänster kan variera mycket beroende på kännedomen om myndigheternas servicesystem hos dem som möter invandrarna. När väglednings- och rådgivningstjänsterna utvecklas bör invandrarnas behov beaktas, bland annat rådgivning via flera kanaler, principen om låg tröskel och väglednings- och rådgivningstjänster på olika språk. Vägledningen och rådgivningen stärks genom nätverksliknande samarbete mellan myndigheterna. Vägledningen och rådgivningen för dem som flyttat till landet utvecklas bland annat inom projektet Hemma i Finland, som finansieras av Europeiska socialfonden.

I 2 mom. ingår en allmän definition av innehållet i rådgivningen. Rådgivningen ska omfatta övergripande information om det finländska service- och utbildningssystemet och om integrationsfrämjande verksamhet. Genom övergripande rådgivning främjas sektorsövergripande integrationsfrämjande och hänvisandet av invandrarna till tjänster som motsvarar deras behov över gränserna mellan förvaltningsområdena, vilket effektiviserar främjandet av invandrarnas integration.

Rådgivningen ska innefatta information om integrationsfrämjande tjänster som tillhandahålls av landskapet och aktörer som producerar tjänster åt det, läroanstalter, kommuner, andra myndigheter och integrationsfrämjande aktörer. Dessutom kan rådgivningen innefatta information om det civila samhällets integrationsfrämjande verksamhet. Det civila samhället, organisationer och olika sammanslutningar spelar ofta en viktig roll för att främja invandrarnas integration, delaktighet i samhället och samhörighet, framför allt i deras vardag. Genom vägledningen och rådgivningen tryggas också att invandrarna får behörig rådgivning om integrationsfrämjande tjänster enligt 2 kap. i denna lag och om arbetslivet.

Dessutom ger rådgivningen information om det finländska samhället, utbildningssystemet och arbetslivet samt om invandrarens rättigheter och skyldigheter i Finland. Information om det finländska samhället och arbetslivet samt invandrarnas rättigheter och skyldigheter främjar invandrarnas möjligheter att delta i det finländska samhället och arbetslivet samt förbättrar deras möjligheter att ta egna initiativ.

I 3 mom. föreskrivs om basinformationsmaterial. Basinformationsmaterialet ska vara den första fasen i rådgivningen, och med hjälp av det får de som flyttar till landet genast i början av flyttningen information om det finländska samhället. Finlands beskickningar utomlands, Migrationsverket, polisinsättningar och magistraterna ska ansvara för att basinformationsmaterialet delas ut. Myndigheten ska personligen ge kunden information om den elektroniska versionen av basinformationsmaterialet eller en tryckt guide tillsammans med andra dokument i samband med delgivningen av uppehållstillståndet, registreringen av uppehållsrätt, beviljandet av uppehållskort eller registreringen av hemkommuns- och befolkningsuppgifter. Basinformationsmaterialet finns översatt till tolv språk. Kunden ska ges materialet på det språk som han eller hon förstår bäst. Varje myndighet svarar för sin del för produktionen och uppdateringen av basinformationsmaterialets innehåll. Arbets- och näringsministeriet svarar för samordningen, översättningen och distributionen av basinformationsmaterialet.

10 §. Inledande kartläggning. I paragrafen föreslås bestämmelser om innehållet i inledande kartläggning för invandrare. Inledande kartläggning enligt integrationslagen fokuserar på de behov som hänför sig till integrationen och omfattar i princip både främjande av sysselsättning, välfärd och delaktighet i samhället. I

den inledande kartläggningen görs en preliminär bedömning av invandrarens kompetens, tidigare utbildning, arbetshistorik och språkkunskaper. Dessutom bedöms förutsättningarna för sysselsättning, studier och annan integration samt behoven av landskapets social- och hälsovård samt kommunens integrationsfrämjande tjänster samt övriga eventuella behov på det sätt som föreskrivs närmare i 11 §. När det gäller integrationsförutsättningarna bör uppmärksamhet också fästas vid invandrarens boendesituation och omständigheter, till exempel för att förhindra tillfälligt boende eller bostadslöshet.

Den inledande kartläggningen kan, när invandrarens situation och servicebehov förutsätter det, innehålla element av bedömning av den arbetssökandes servicebehov enligt lagen om offentliga rekryterings- och kompetenstjänster eller bedömning av servicebehovet enligt socialvårdslagen, för att invandraren ska kunna hänvisas fullt ut även till dessa tjänster med hänsyn till invandrarens bakgrund, kompetens, servicebehov och personliga integrationsmål.

Vid bedömning av servicebehovet enligt 36 § i socialvårdslagen utreds om en person behöver stöd. Om personen behöver stöd, bedöms det om stödbehovet är av tillfällig, återkommande eller långvarig karaktär. Bedömningen av servicebehovet omfattar en sammanfattning av klientens situation samt av behovet av socialservice och särskilt stöd, de slutsatser som en yrkesutbildad person inom socialvården har dragit om förutsättningarna för klientrelationen, klientens åsikt om och syn på sitt servicebehov, om det inte finns ett uppenbart hinder för att i samarbete med klienten bedöma servicebehovet, samt en bedömning som klienten och en yrkesutbildad person inom socialvården har gjort om behovet av en egen kontaktperson.

Enligt lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster kan arbets- och näringsmyndigheten för att utreda en personkunds situation och servicebehov skaffa kartläggningar av kompetensen och yrkesskickligheten, undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan, bedömningar av företagarberedskapen och förutsättningarna för företagsverksamhet, inledande kartläggningar som avses i lagen om främjande av integration samt andra sakkunnigbedömningar. Även om arbets- och näringsmyndigheten skaffar sakkunnigbedömningar för att precisera kundens servicebehov från en utomstående tjänsteproducent, svarar arbets- och näringsmyndigheten för bedömningen av kundens servicebehov och beslutar om de tjänster som erbjuds på grund av servicebehovet. Arbets- och näringsmyndigheten är inte bunden till den utomstående tjänsteproducentens bedömning eller rekommendationer.

Inledande kartläggning enligt integrationslagen omfattar i regel testning av utgångsnivån på språkkunskaperna, med vars hjälp invandraren kan hänvisas till utbildning i finska eller svenska på rätt nivå. Den inledande kartläggningen kan dessutom omfatta till exempel kartläggning och identifiering av kompetensen, karriärplanering samt rådgivning och vägledning till integrationsfrämjande tjänster. När det gäller kartläggning av kompetensen och hänvisande till ändamålsenlig utbildningsväg kan den inledande kartläggningen också omfatta kartläggning av kompetensen som görs i läroanstalter. Med hjälp av uppgifterna från den inledande kartläggningen kan man planera åtgärder för att utveckla och komplettera yrkeskompetensen som bygger på invandrarens tidigare kompetens liksom vägar som leder till erkännande av högskoleutbildade invandrades examina och till att de kan göra sig behöriga.

Den inledande kartläggningen görs i nödvändig omfattning i samarbete med invandraren. Den inledande kartläggningen är tillräcklig när invandraren med hjälp av de uppgifter som kommit fram om kompetens och servicebehov kan vägledas till arbetslivet, tillväxttjänster, utbildning som motsvarar behovet antingen som en tillväxttjänst eller annan utbildning, social- och hälsovårds- eller kommunens tjänster eller den tredje sektorns tjänster eller utarbetandet av en integrationsplan. Den inledande kartläggningen kan variera till längd och omfattning beroende på invandrarens situation och behov. Den kan bestå av endast en kort intervju eller vid behov en grundligare kartläggning av kompetensen och servicebehovet. Utifrån den inledande kartläggningen kommer man överens om integrationsfrämjande tjänster med invandraren.

Invandraren informeras om möjligheten att delta i inledande kartläggning bland annat i samband med rådgivningen, vägledningen och basinformationsmaterialet enligt 9 §. Utifrån den inledande kartläggningen bedömer landskapet eller kommunen om invandraren behöver en integrationsplan. Den inledande kartläggningen och integrationsplanen kan göras samtidigt, om det är ändamålsenligt utifrån den inledande kartläggningen och inte strider mot invandrarens intresse.

11 § Ordnande av inledande kartläggning. I paragrafen anges de ansvariga myndigheterna och de primära målgrupperna för inledande kartläggning. För de vuxna invandrare som avses i 1 mom. ordnas alltid en inledande kartläggning, för andra vuxna invandrare ordnas en inledande kartläggning i enlighet med 3 mom. på begäran, om landskapet eller kommunen bedömer att invandraren behöver det. För minderåriga invandrare ordnas en inledande kartläggning som socialtjänst i samarbete med kommunen för att bedöma dras behov av en integrationsplan på det sätt som anges närmare i 13 §. Vid sidan av målgrupperna

föreskrivs i 1 och 2 mom. om landskapets och kommunens ansvar att ordna en inledande kartläggning för de invandrare för vilka en kartläggning i princip alltid görs och i 3 mom. för andra invandrare.

Enligt 1 mom. ansvarar landskapet för att en samlad analys görs av invandrarens kompetens och behov av integrationstjänster. Genom bestämmelsen säkerställs att man svarar på kundens behov med hjälp av sektorsövergripande samarbete. I praktiken kan behov av sektorsövergripande stöd betyda till exempel landskapets tillväxttjänster och social- och hälsotjänster samt kommunens tjänster som avser boende, undervisning, kompetensutveckling, fritid, ungdomsverksamhet samt välfärd och främjande av delaktigheten.

Bestämmelsen motsvarar i fråga om bedömningen av integrationskunders servicebehov det som i 10 § i lagen om offentliga rekryterings- och kompetenstjänster (xx/xxxx) föreskrivs om bedömning av arbetssökandes sektorsövergripande servicebehov. Enligt bestämmelsen ska landskapet eller tjänsteproducenten samordna tjänsterna till en ändamålsenlig helhet i samarbete med andra tjänsteproducenter, myndigheter eller aktörer. Likaså föreskrivs i 41 § i socialvårdslagen (1301/2014) på motsvarande sätt om sektorsövergripande samarbete vid bedömningen av socialvårdsklienters servicebehov. Enligt socialvårdslagen är den myndighet inom socialvården som ansvarar för åtgärden skyldig att främja sektorsövergripande samarbete vid bedömningen av servicebehovet, fattandet av beslut och tillhandahållandet av socialvård. Bestämmelser om landskapets skyldighet att samordna tillväxttjänster finns i 19 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster. I denna lag bestäms dessutom om landskapets ansvar för samordningen av olika integrationsfrämjande tjänster i 21 §.

Enligt 1 mom. 1 punkten åläggs landskapet ansvar för att en inledande kartläggning ordnas som tillväxttjänst för arbetslösa invandrare som i enlighet med det lagförslag som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster har inlett jobbsökning. Det ska ha gått högst tre år sedan de fick det första uppehållstillståndet eller beviljades uppehållskort eller sedan deras uppehållsrätt registrerades.

I enlighet med lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster (xx/xxxx) är tillväxttjänster i princip marknadsproducerade. Landskapet kan dock själv producera en inledande kartläggning som ska ordnas som tillväxttjänst, om det anser att det ligger i invandrarens, en viss invandrargrupps eller landskapets intresse. Egen produktion kan framför allt komma i fråga om invandraren behöver sektorsövergripande bedömning av servicebehovet och samordning av andra tjänster som stöd för sin integration. Tillväxttjänster för invandrarkunder ska säkerställa att invandrare behandlas likvärdigt samt får tillgång till och vägleds till tjänster som är ändamålsenliga med tanke på servicebehovet. Vid behov ska man samarbeta med läroanstalter för att hänvisa invandrarna till utbildningsvägar. För många integrationskunder som får tillväxttjänster framhävs samtidigt behovet av att samordna de sektorsövergripande tillväxttjänsterna med landskapets social- och hälsotjänster och/eller kommunens integrationsfrämjande tjänster.

Också när den inledande kartläggningen görs av en privat tjänsteproducent ansvarar landskapet för att tjänsteproducenten fullgör sina skyldigheter som anges i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster och iakttar bestämmelserna i 2 kap. i denna lag om integrationsplan och tillhandahållande av tjänster.

I 1 mom. 2 punkten åläggs landskapet ansvar för att ordna en inledande kartläggning som socialtjänst för dem som avses i 1 kap. 2 § 2 och 3 mom., dvs. i princip personer som fått internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Den inledande kartläggningen för personer som fått internationellt skydd görs i samarbete med kommunen, även om man kan avvika från detta av grundad anledning på samma sätt som i 2 mom. En inledande kartläggning görs dock inte som socialtjänst, om det är uppenbart onödigt. En inledande kartläggning för en person som fått internationellt skydd kan vara uppenbart onödigt bland annat om en tillräckligt heltäckande kartläggning redan har gjorts som tillväxttjänst och invandraren inte är i behov av landskapets socialtjänster.

Dessutom ordnar landskapet enligt 1 mom. 3 punkten en inledande kartläggning som socialtjänst i samarbete med kommunen i syfte att bedöma om en minderårig invandrare behöver en integrationsplan på det sätt som närmare anges i 13 §. Enligt 13 § ska en plan utarbetas om det på grund av den minderårigas individuella omständigheter finns behov av en sådan. För minderåriga som vistas i landet utan vårdnadshavare ordnas alltid en inledande kartläggning på grund av deras utsatta ställning.

En kundplan som utarbetas som landskapets socialtjänst görs i princip upp av landskapets affärsverk för social- och hälsotjänster.

Enligt 2 mom. ska kommunen på landskapets begäran delta i den inledande kartläggningen i de fall som avses i 1 mom. Landskapet och invandraren eller kommunen och landskapet kan dock av grundad anledning med avvikelse från 1 mom. 1 och 2 punkten utarbeta kartläggningen sinsemellan. Landskapet och

kommunen kan göra den inledande kartläggningen självständigt tillsammans med invandraren, ifall invandraren inte behöver socialtjänster eller kommunens tjänster. Kommunen kan också starta den inledande kartläggningen i situationer där detta ligger i invandrarrens intresse, till exempel om detta kan påskynda hänvisandet till kommunens tjänster. Detta kan gälla till exempel utbildning för sådana som står utanför arbetskraften, det vore bra att effektivt hänvisa framfört allt föräldrar som sköter sina barn hemma till kommunens utbildnings- och andra tjänster. Om invandraren emellertid också behöver landskapets tjänster, borde kommunen hänvisa invandraren även till landskapets inledande kartläggning. Då samordnas kommunens inledande kartläggning med landskapets inledande kartläggning i efterhand.

Enligt 3 mom. ska landskapet eller kommunen på begäran ordna en inledande kartläggning också för andra invandrare än de som avses i 1 mom., om de anses vara i behov av det. Landskapet kan starta en inledande kartläggning, om invandraren är i behov av landskapets social- och hälsotjänster. Kommunen kan starta en inledande kartläggning för dem som behöver kommunens integrationsfrämjande tjänster. Till exempel föräldrar som sköter sina barn hemma, makar som flyttar med till Finland, utländska examensstuderande och äldre invandrare liksom invandrarbarn och -ungdomar kan behöva landskapets och kommunens tjänster enligt paragrafen. Även invandrare som är i arbete kan vara i behov av integrationstjänster som ges i form av landskapets social- och hälsotjänster och av kommunens integrationstjänster. Till kommunens tjänster hör till exempel kommunens utbildningstjänster samt tjänster som främjar välfärd och delaktighet, boende-, kultur- samt motions- och idrottstjänster och annan verksamhet.

När man bedömer behovet av att ordna inledande kartläggning enligt 3 mom. ska särskild uppmärksamhet fästas vid exempelvis om den inledande kartläggningen kan främja invandrarens möjlighet att få integrationsfrämjande tjänster eller komma ut i arbetslivet. I synnerhet föräldrar som sköter sina barn hemma borde få bättre tillgång till inledande kartläggningar. För att familjer ska integreras är det viktigt att samtliga familjemedlemmars integrationsförutsättningar stöds. Genom att föräldrarna garanteras integrationstjänster kan man stödja även barns och ungdomars integration, välfärd och skolframgång. Bättre tillgång till inledande kartläggningar kan också främja sysselsättningen av personer som tillfälligt står utanför arbetsmarknaden.

Invandrarrens möjlighet att delta i inledande kartläggning får inte begränsas av orsaken till att de beviljats uppehållstillståndet eller tillståndets längd, eftersom den inledande kartläggningen kan anses vara av mycket stor betydelse som en integreringsåtgärd i början. Någon inledande kartläggning behöver inte ordnas, om det kan anses vara uppenbart onödigt till exempel för att invandraren vistats länge i landet eller om invandrarrens servicebehov anses bli tillräckligt bra bedömt någon annanstans med tanke på invandrarrens individuella omständigheter. Eftersom den första integrationsplanen enligt 14 § ska utarbetas senast inom tre år efter det att det första uppehållstillståndet eller uppehållskortet beviljades eller uppehållsrätten registrerades, är det inte heller ändamålsenligt att starta en inledande kartläggning efter denna tid.

Enligt 3 mom. ska landskapet se till att tillräcklig sakkunskap och kompetens med hänsyn till personens individuella behov finns att tillgå när den inledande kartläggningen görs. Sakkunskapen och kompetensen är tillräcklig när den information som samlats vid den inledande kartläggningen gör det möjligt att hänvisa invandraren till integrationsfrämjande tjänster i enlighet med individens behov och utan att gränserna mellan förvaltningsområdena begränsar hänvisandet till tjänster. Tillräcklig sakkunskap och kompetens gör det också möjligt att utarbeta en integrationsplan enligt 12 §.

I 4 mom. föreskrivs att den inledande kartläggningen ska göras inom två veckor från det att kundrelationen inleddes eller begäran om inledande kartläggning lämnades. Syftet med tidsfristen är att se till att invandrarrens kompetens och servicebehov utreds så tidigt som möjligt, för att integrationsprocessen ska komma igång snabbt och utarbetandet av integrationsplanen inte fördröjas. Bestämmelsen motsvarar den förpliktelse som föreskrivs i fråga om tillväxttjänster i 9 § i lagen om offentliga rekryterings- och kompetenstjänster att bedöma arbetssökandes servicebehov inom två veckor från det att jobbsökningen inleddes. I paragrafen föreskrivs också om skyldighet att bedöma den arbetssökandes servicebehov med minst tre månaders mellanrum. I enlighet med bestämmelsen kommer också servicebehovet för tillväxttjänsternas jobbsökarkunder som hör till integrationslagens tillämpningsområde att bedömas med 3 månaders mellanrum.

Den som gör den inledande kartläggningen ska vid behov hänvisa invandraren till tjänster hos någon annan myndighet eller utbildningsanordnare eller ge vägledning för valet av tjänsteproducent. Om till exempel landskapet har ordnat den inledande kartläggningen och det inte kan ordna vissa tjänster för invandraren, ska en sådan person hänvisas till tjänster som ordnas av en annan myndighet eller tjänsteproducent i samarbete med den aktör som ordnar dem. I enlighet med 14 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster har kunden rätt att välja önska tjänsteproducent bland de tjänsteproducenter som landskapet utsett i enlighet med sitt organiseringsansvar. Framför allt många i utsatt ställning som flyttat till Finland

behöver även i fortsättning personlig vägledning för att hitta den tjänsteproducent och samlade service som bäst motsvarar deras behov eller byta tjänsteproducent för att säkert få lämplig service.

Integrationen sker i huvudsak i vardagen och i vardagslivets möten och växelverkan med det omgivande samhället. Många olika sammanslutningar och organisationer, inklusive invandrarnas egna organisationer, ordnar verksamhet som främjar invandrarnas integration, delaktighet i samhället och samhörighet. Betydelsen av partnerskap mellan myndigheterna, det civila samhället, organisationer, sammanslutningar och näringslivet för att främja integration har stärkts ytterligare sedan integrationslagen trädde i kraft. I Finlands Röda Kors verksamhet med Integrationsbrickan kartlägger man organisationsverksamhet som invandrare kan delta i och som stödjer myndigheternas integrationsprocess på olika orter. Organisationer kan ofta erbjuda verksamhet med låg tröskel och flexibla tjänster parallellt med och som ett komplement till den offentliga servicen. Vid den inledande kartläggningen bör invandrarna också informeras om och vid behov hänvisas till integrationsfrämjande åtgärder som ordnas av den tredje sektorn med hänsyn till invandrarens bakgrund och omständigheter som framkommit vid kartläggningen.

12 § Integrationsplan. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om invandrarens integrationsplan.

Enligt 1 mom. avses med integrationsplan en individuell plan som bygger på den inledande kartläggningen och som gäller de tjänster vars syfte är att stödja invandrarens möjligheter att få arbete eller studera och att skaffa tillräckliga kunskaper i finska eller svenska och andra kunskaper och färdigheter som stödjer likvärdig delaktighet i samhället, välfärd och jämställdhet. Genom att integrationsplanerna är individuella och bygger på den inledande kartläggningen beaktas invandrarnas varierande utbildningsbakgrund, arbetshistorik, ålder, hälsotillstånd och övriga personliga omständigheter. Individualitet innebär bland annat hänsyn till invandrarens personliga önskemål, behov och förutsättningar, behovet av ekonomiskt stöd samt familjefrågor.

Enligt 2 mom. ska man i integrationsplanen i den utsträckning som den inledande kartläggningen förutsätter komma överens om integrationsutbildning, frivilliga studier och annan utbildning eller service som stödjer invandrarens sysselsättning, företagsamhet och samhälleliga delaktighet och välfärd och om andra individuella tjänster som främjar integration. Invandrare som bedriver frivilliga studier ska ha rätt till arbetslöshetsförmån på de villkor som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelserna om stöd för invandrarens frivilliga studier flyttas från integrationslagen och lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice till 9 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Förteckningen i 2 mom. över tjänster som man ska komma överens om i integrationsplanen är inte uttömmande och planen behöver inte omfatta alla tjänster som uppräknas i momentet. I integrationsplanen inskrivs tjänster som bygger på den inledande kartläggningen i enlighet med invandrarens personliga behov. Invandraren ska erbjudas tjänster som ingår i integrationsplanen inom ramen för tillgängliga anslag.

Integrationsplanen ska innehålla tjänster med vars hjälp man kan stödja invandrarens möjligheter att få arbete och studera och få tillräckliga kunskaper i finska eller svenska samt andra kunskaper och färdigheter som stödjer välfärd och likvärdig delaktighet. Utgångspunkten är att tjänsterna i planen ska bilda ändamålsenlig och behovsorienterad samlad service.

Planen ska åtminstone innehålla studier i finska eller svenska. Den kan vid behov därutöver omfatta andra integrationsfrämjande åtgärder och tjänster, såsom integrationsutbildning samt andra individuella tillväxt- eller social- och hälso-tjänster eller kommunens tjänster som främjar integrationen. Helheter som främjar integration och sysselsättning bildas genom att man i den utsträckning som den inledande kartläggningen förutsätter utnyttjar och kombinerar olika tjänster, till exempel integrationsutbildning, frivilliga studier samt andra tjänster som främjar sysselsättning och delaktighet. Vid sidan av tjänster som stödjer sysselsättning erbjuds också tjänster som främjar företagsamhet, om det är ändamålsenligt med hänsyn till invandrarens bakgrund och önskemål. Integrationsplanen kan också innehålla till exempel allmänbildande eller handledande utbildning eller yrkesutbildning, behörighetsgivande utbildning och erkännande av examina liksom samhällsintroducerande undervisning, i förekommande fall läs- och skrivundervisning samt undervisning som kompletterar den grundläggande utbildningen samt studier i det egna modersmålet.

I integrationsplanen bör man också beakta behoven hos dem som befinner sig i en utsatt ställning eller hos invandrare som behöver särskilda åtgärder. Det är nödvändigt att identifiera och svara på framför allt invandrarens behov av social- och hälso-tjänster i större utsträckning än nu, och detsamma gäller ordnandet av mentalvårdstjänster och rehabilitering samt identifiering och svar på barnskyddsbehov i rätt tid och med rätt innehåll.

I integrationsplanen kan vid behov inskrivas även tjänster och samlad service som avses i 19 §. Såsom konstaterats i samband med vägledningen och rådgivningen samt den inledande kartläggningen, ordnar

många olika sammanslutningar och organisationer, inklusive invandrarnas egna organisationer, flexibel verksamhet med låg tröskel som främjar invandrarnas integration, delaktighet i samhället och samhörighet vid sidan av och som komplement till offentliga tjänster. I integrationsplanen bör även dessa tjänster beaktas.

Enligt 3 mom. ska integrationsplanen utarbetas tillsammans med invandraren. Vid kundorienterad verksamhet är kunden själv från första början med och planerar serviceverksamheten tillsammans med tjänsteleverantörerna.

Integrationsplanen kan också utarbetas för hela familjen, om familjens övergripande situation förutsätter det. Familjer stöter på sådana utmaningar som bristande kunskaper i finska/svenska de första integrationsåren, främmande samhällsstrukturer och få sociala nätverk, och man kan svara på dem med hjälp av tjänster för familjerna. Familjens integrationsplan utarbetas enligt familjens helhetssituation och i synnerhet när det finns behov av att stödja ett barns eller en ung persons utveckling genom att stärka föräldraskapet. I familjens integrationsplan fästs uppmärksamhet vid varje familjemedlems möjlighet att integreras och känna delaktighet.

Syftet med familjens integrationsplan är att stödja familjen vid de utmaningar som den stöter på i början av invandringen, till exempel på grund av bristande kunskaper i finska / svenska, okunskap om samhället och dess servicestruktur samt få sociala nätverk. Genom familjens integrationsplan kan man förebygga konflikter i familjen till följd av att familjemedlemmarna integreras i olika takt samt främja jämställdheten mellan könen samt stödja föräldrarna i deras fostringsuppgift samt barn och unga i deras skolgång och studier. Behoven i en invandrarfamilj kan bland annat gälla tillgång till tjänster för föräldrar som sköter barnen hemma, ordnandet av vården av barnen, barnens skolgång, eventuellt vården och omsorgen av sjuka och funktionshindrade familjemedlemmar samt boendearrangemangen. I familjens integrationsplan bör uppmärksamhet fästas vid alla familjemedlemmars tillgång till tjänster, eftersom i synnerhet invandrarkvinnorna och därmed de små barnen lätt blir hemma och utanför integrationsåtgärderna, eftersom det inte finns tillräckligt med tjänster som passar deras livssituation och de inte nödvändigtvis nås av information om tillbudsstående tjänster. Det kan också vara svårt att delta i de finländska samhället om maken inte stödjer deltagande i språkstudier och andra aktiviteter utanför hemmet. Offer för familjevåld befinner sig i en särskilt utsatt ställning. När familjens integrationsplan utarbetas bör uppmärksamhet fästas vid att identifiera eventuellt familjevåld och ingripa i det.

Hemmets och skolans samarbete kring fostran främjar integration. Barn med inlärningssvårigheter, som behöver särskilt stöd från skolan och familjen, bör identifieras i familjens plan. När de stödåtgärder som angetts i familjens integrationsplan vidtas spelar till exempel rådgivningen, småbarnspedagogiken, skolan och ungdomsverksamheten en central roll. Genom integrationsplanen kan man samordna stödet till familjen som sektorsövergripande samarbete mellan kommunen och landskapet och så att den tredje sektorns tjänster tas med aktivt. I planen beaktas också åtgärder och tjänster som påkallas av minderårigas behov.

Enligt 4 mom. utarbetas i princip en integrationsplan för varje invandrare. Den kompletteras av olika myndigheter med hänsyn till ansvarsfördelningen i 13 §, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. En gemensam plan som består av olika myndigheters tjänster kan också utarbetas om invandraren ger sitt samtycke till att en gemensam plan utarbetas.

Invandrarens individuella integrationsplan, familjens integrationsplan och andra kundplaner som utarbetats för invandraren kan med kundens samtycke också slås samman till en gemensam integrationsplan. I praktiken kan till exempel klientplaner enligt socialvårdslagen i enlighet med 39 § i socialvårdslagen göras upp som en integrationsplan. Integrationsplanen kan inte ersättas av en kundplan enligt annan lagstiftning, eftersom integrationsplanen är väsentlig för att främja sektorsövergripande och helhetsinriktad integration. Det är också viktigt att det finns en plan om en person som varit klient hos socialvården blir kund hos arbetsförvaltningen eller tvärtom, eftersom tidpunkten för när en persons integrationstid börjar bestäms enligt tidpunkten för utarbetandet av integrationsplanen.

Om det utarbetas flera kundplaner för invandraren, ska integrationsplanen och andra planer som gäller saken och som utarbetats för invandraren samordnas. Samordningen gör att överlappningar undviks och säkerställer att de olika planerna kompletterar varandra. Målet för samordningen och sammanslagningen är att kunden får den sektorsövergripande samlade service som passar honom eller henne bäst i stället för flera parallella, separata tjänster. En gemensam plan och sektorsövergripande samarbete främjar också effektiv användning av offentliga medel. Utarbetandet av en gemensam plan får dock inte kränka individens integritetsskydd.

13 § Integrationsplan för minderåriga. I paragrafen föreskrivs om integrationsplaner som utarbetas för minderåriga invandrare. Paragrafens innehåll motsvarar den gällande lagstiftningen.

Enligt 1 mom. är integrationsplanen för minderåriga en individuell plan som kompletterar den inledande kartläggningen. Den gäller de tjänster vars syfte är att stödja den minderåriges utveckling, utbildning och välfärd samt utvecklingen av modersmålet och kunskaperna i finska och svenska. Utarbetandet av integrationsplanen föregås av en inledande kartläggning där man utreder den minderåriges servicebehov.

Den individuella integrationsplanen kan innehålla grundläggande studier och yrkesinriktade studier och dessutom undervisning i modersmålet, gymnasiestudier, utbildning som leder till högskoleexamen samt fortbildning och vidareutbildning. Vid sidan av stöd för studierna kan barnet eller den unga behöva social- och hälso- och sjukvårdstjänster. Han eller hon kan vara i behov av till exempel barnskyddsåtgärder och också behöva eftervård inom barnskyddet. En ung person som vistas i landet utan vårdnadshavare kan behöva tjänster som jämställs med eftervård inom barnskyddet, även om han eller hon inte annars är i behov av barnskyddsåtgärder. Planen kan också innehålla sådana integrationsfrämjande åtgärder som den ungas deltagande i till exempel ungdomsverkstäder, olika hobbyer samt organisations- och fritidsverksamhet, vilka stärker de unga socialt. Viktiga aktörer med tanke på barns och ungas integration är företrädare för landskapet och social- och hälsovården samt företrädare för kommunens undervisnings-, ungdoms-, kultur- samt ungdoms- och idrottsverksamhet.

Enligt 2 mom. utarbetas en integrationsplan alltid för minderåriga barn och ungdomar som anländer utan vårdnadshavare och som fått uppehållstillstånd. Andra minderåriga ska få en integrationsplan om det på grund av den minderårigas individuella omständigheter finns behov av en sådan. Det är inte nödvändigt att utarbeta en egen individuell integrationsplan för alla minderåriga invandrare. När behovet av en plan bedöms och planen utarbetas ska barnets önskemål och åsikt utredas och beaktas på det sätt som barnets ålder och utvecklingsnivå förutsätter, i enlighet med vad som närmare anges i 4 §.

Barns och ungdomars behov av stöd framkommer oftast i skolan eller dagvården samt när de anlitar socialvårds- eller hälso- och sjukvårdstjänster. När behovet av en integrationsplan bedöms ska uppmärksamhet fästas vid barnets och den ungas möjlighet till ett liv som stödjer hälsa och utveckling, möjligheter att klara av utbildning enligt sin åldersnivå samt föräldrarnas beredskap att stödja barnets och den ungas utveckling och skolgång. Unga med svag eller ringa skolbakgrund som flyttat till Finland i högstadiet eller senare behöver också särskilt stöd, eftersom de kan ha stora anpassningsproblem. Även dessa unga behöver alltid få en individuell integrationsplan som långsiktigt tryggar grundläggande utbildning samt yrkes- och annan utbildning och andra tjänster som främjar integration. När det gäller denna grupp är möjligt att stödja dem som fyllt 17 år under högst 48 månader då de avlägger den grundläggande utbildningens lärokurs som frivilliga studier med arbetslöshetsförmån, om villkoren i lagen om utkomstskydd är uppfyllda. Slutförda grundskolestudier främjar de ungas möjligheter till vidareutbildning och därigenom att komma ut i arbetslivet samt förhindrar utslagning. Det är särskilt viktigt att utarbeta integrationsplaner för minderåriga och att de minderåriga deltar i de överenskomna åtgärderna för att undvika en eventuell senare utslagningsspiral.

Med tanke på ordnandet av individuell vägledning och rådgivning för invandrarunga och förebyggande av utslagning bör man också beakta de ändringar som företogs i ungdomslagen 2016. Ungdomslagens syfte är att främja de ungas delaktighet och möjligheter att påverka samt förmåga och förutsättningar att verka i samhället, stödja de ungas utveckling, självständighetsprocess och gemenskapskänsla samt inhämtandet av kunskaper och färdigheter i anknytning till detta, stödja de ungas fritidssysselsättningar och verksamhet i det civila samhället, främja de ungas likställighet och jämlikhet samt tillgodoseendet av deras rättigheter, och förbättra de ungas uppväxt- och levnadsvillkor. Enligt 9 § i ungdomslagen ska kommunen för den allmänna planeringen av lokala myndigheters sektorsövergripande samarbete och för utvecklingen av genomförandet ha ett styrnings- och servicenätverk eller någon annan motsvarande samarbetsgrupp vars målgrupp är alla unga som bor i kommunen. Nätverket eller en annan motsvarande samarbetsgrupp ska till exempel främja samordningen av tjänster riktade till unga och gemensamma förfaringsätt för att vägleda unga till tjänsterna samt främja ett smidigt informationsutbyte.

I enlighet med det som föreskrivs i 14 § ska landskapets socialtjänster i samarbete med kommunen ansvara för att en integrationsplan utarbetas för en minderårig, om det inte finns grundad anledning till något annat. Ett undantag utgör dock unga som har fyllt 17 år och som har registrerat sig som arbetssökande hos tillväxttjänsterna. Med dem utarbetas i första hand en integrationsplan.

Integrationsplanen för en minderårig samordnas med andra kundplaner som eventuellt utarbetats för den minderåriga. Med den minderåriges vårdnadshavares eller företrädarens samtycke kan det utarbetas en gemensam integrationsplan som gäller integrering och andra tjänster som den minderåriga invandraren behöver.

För barn och unga är det avgörande att myndigheterna förbinder sig att ordna integrationsfrämjande åtgärder samt att barnets vårdnadshavare eller företrädare är med och utarbetar och verkställer planen. Bestämmelser

om företrädare för minderåriga som saknar vårdnadshavare finns i 6 kap. I 3 mom. finns en hänvisning till förvaltningslagen. I 14 § i förvaltningslagen bestäms om förandet av omyndigas talan. I 15 § bestäms om uppföljning och översyn av integrationsplanen.

14 § *Arrangemang för integrationsplan.* I paragrafen fastställs myndigheternas ansvar för att en integrationsplan ordnas och de primära målgrupperna. För vuxna invandrare som avses i 1 mom. ska en integrationsplan alltid utarbetas, medan det för andra vuxna invandrare utarbetas en plan i enlighet med 3 mom., om landskapet bedömer att invandraren behöver det. Närmare bestämmelser om minderårigas rätt till integrationsplan finns i 13 §. Vid sidan av målgrupperna bestäms det i 1 och 2 mom. om landskapets och kommunens ansvar för att utarbeta en integrationsplan för de invandrare för vilka en kartläggning i princip alltid ska göras och i 3 mom. för andra invandrare.

Enligt 1 mom. ansvarar landskapet för att de tjänster som ingår i invandrares integrationsplan utgör en ändamålsenlig helhet som främjar integrationen. Bestämmelsen säkerställer att man vid behov svarar på kundens behov med hjälp av sektorsövergripande samarbete. I praktiken kan behov av sektorsövergripande stöd betyda till exempel landskapets tillväxttjänster och social- och hälsotjänster samt kommunens tjänster.

Bestämmelser om landskapets skyldigheter att samordna tillväxttjänster finns i 19 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster. Dessutom bestäms i 21 § i denna lag om landskapets ansvar för att samordna olika tjänster som främjar integration. Landskapet och kommunen ska dessutom enligt 2 mom. se till att tillräcklig sakkunskap och kompetens med hänsyn till personens behov finns att tillgå när integrationsplanen utarbetas. Skyldigheten framhävs framför allt när invandraren är i behov av sektorsövergripande stöd.

Enligt 1 mom. ordnar landskapet integrationsplanen som tillväxttjänst för arbetslösa invandrare som i enlighet med lagen om offentliga rekryterings- och kompetenstjänster har inlett jobsökning. Det ska ha gått högst tre år sedan de fick det första uppehållstillståndet eller beviljades uppehållskort eller sedan deras uppehållsrätt registrerades. Bestämmelsen motsvarar 17 § 2 mom. i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster, enligt vilket landskapets ansvar att ordna tillväxttjänster omfattar bland annat utarbetandet av integrationsplaner.

I enlighet med lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster är tillväxttjänster i princip marknadsproducerade. Landskapet kan dock själv producera en integrationsplan som ska utarbetas som tillväxttjänst, om det anser att det ligger i invandrans, en viss invandrargrups eller landskapets intresse. Egen produktion kan komma i fråga framför allt om invandraren behöver sektorsövergripande planering av tjänsterna samt samordning av tillväxttjänster och andra tjänster som stöd för sysselsättning och integration. Tillväxttjänster för invandrarkunder ska säkra invandrare en jämlik ställning samt tillgång och hänvisande till de tjänster som är mest ändamålsenliga med tanke på servicebehovet. Vid behov ska man också samarbeta med läroanstalter för att hänvisa invandraren till en utbildningsväg. För många invandrare som är kunder hos tillväxttjänsterna framhävs samtidigt behovet av att samordna tillväxttjänsterna med landskapets social- och hälsotjänster och/eller kommunens integrationsfrämjande tjänster.

Också när integrationsplanen utarbetas av en privat tjänsteproducent ansvarar landskapet för att tjänsteproducenten fullgör sina skyldigheter som anges i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster och iakttar bestämmelserna i 2 kap. i denna lag om integrationsplan och tillhandahållande av tjänster samt bestämmelserna om rätt att få uppgifter och tystnadsplikt i 56 och 57 §.

Enligt 1 mom. 2 punkten ansvarar landskapet för att en integrationsplan ordnas som socialtjänst för personer som avses i 1 kap. 2 § 2 och 3 mom., dvs. i princip personer som har fått internationellt skydd och deras familjemedlemmar, som inte är registrerade som arbetslösa jobbsökande kunder hos tillväxttjänsterna. Integrationsplanen för en person som fått internationellt skydd utarbetas i samarbete med kommunen, även om man kan avvika från detta av grundad anledning på det sätt som avses i 2 mom. En integrationsplan i form av socialtjänst utarbetas dock inte om det är uppenbart onödigt. En plan för en person som fått internationellt skydd kan vara uppenbart onödig bland annat om en tillräckligt heltäckande plan redan har gjorts som tillväxttjänst och invandraren inte är i behov av landskapets socialtjänster.

Dessutom ska landskapet ordna en integrationsplan enligt 1 mom. 3 punkten som socialtjänst i samarbete med kommunen för minderåriga invandrare på det sätt som närmare anges i 13 §. Enligt 13 § ska en plan utarbetas, om det på grund av den minderåriga individuella omständigheter finns behov av en sådan. För minderåriga som vistas i landet utan vårdnadshavare ska en integrationsplan alltid ordnas på grund av den minderårigas utsatta ställning.

En integrationsplan som utarbetas i form av landskapets socialtjänst ska i princip utarbetas som myndighetsverksamhet av landskapets affärsverk för social- och hälsotjänster.

Enligt 2 mom. ska kommunen på landskapets begäran delta i utarbetandet av integrationsplanen i de fall som avses i 1 mom. Landskapet och invandraren eller kommunen och invandraren kan dock av grundad anledning med avvikelse från 1 mom. 1 och 2 punkten utarbeta integrationsplanen sinsemellan. Landskapet och kommunen kan utarbeta integrationsplanen självständigt tillsammans med invandraren, om invandraren inte behöver antingen socialtjänster eller kommunens tjänster. Kommunen kan också utarbeta integrationsplanen i en situation där detta är i invandrarens intresse, till exempel om det påskyndar tillgången till kommunens tjänster. Detta kan gälla till exempel utbildning för dem som står utanför arbetskraften, eftersom det vore bra att effektivt hänvisa framför allt föräldrar som sköter sina barn hemma till kommunens utbildnings- och andra tjänster. Andra tjänster som invandrarna behöver kan vara till exempel bildningstjänster, tjänster som främjar hälsa, välfärd och kompetens liksom tjänster i anslutning till boende, motion och idrott, kultur och fritid. Om invandraren emellertid också är i behov av landskapets tjänster, ska kommunen hänvisa invandraren även till landskapets inledande kartläggning och utarbetande av en integrationsplan. Då samordnas kommunens integrationsplan i efterhand med landskapets integrationsplan.

Enligt 3 mom. ska landskapet eller kommunen ordna med en integrationsplan också för andra invandrare som begär en sådan än de ovan nämnda, om de anses vara i behov av det. Vid bedömningen av behovet av en integrationsplan ska invandrarens individuella förutsättningar och behov beaktas. De ska ha utretts preliminär i den inledande kartläggningen. Man ska till exempel beakta huruvida en integrationsplan kan främja invandrarens tillgång till integrationsfrämjande tjänster eller tillträde till arbetslivet samt behöver invandraren integrationsutbildning, frivilliga studier eller andra tjänster som stöd för integrationen.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid tillgången till integrationsplaner för föräldrar som sköter sina barn hemma. Med hjälp av integrationsplaner kan man systematiskt främja integrationen för föräldrar som sköter sina barn hemma och deras tillgång till integrationsfrämjande tjänster. Genom att främja hemmaföräldrars integration, i synnerhet kännedomen om språket och samhället, kan man också stödja barns välfärd och skolframgång och på så sätt deras delaktighet i samhället och känsla av samhörighet under uppväxten. Genom att främja tillgången till integrationsplaner och integrationsfrämjande utbildning för föräldrar som sköter sina barn hemma stödjer man också deras tillträde till utbildning och arbetsmarknaden på lång sikt.

I princip ska orsaken till vistelsen i landet inte spela någon roll när man bedömer behovet av en integrationsplan enligt 3 mom., utan utarbetandet av planen ska grunda sig på en bedömning av invandrarens faktiska behov av en plan och på att planen kan ge sådan nytta att det lönar sig att utarbeta den. Invandraren ska också ha faktiska möjligheter att förbinda sig till och delta i de åtgärder som överenskommit i planen. Till exempel för en invandrare som studerar eller arbetar tillför en integrationsplan inte nödvändigtvis någon ändamålsenlig nytta med tanke på integrationen, om vistelsen i Finland i princip bedöms bli mycket kortvarig, till exempel utifrån längden på det beviljade uppehållstillståndet.

Rätten till en integrationsplan innebär rätt att förhandla med landskapet eller kommunen om i vilka integrationsfrämjande åtgärder invandraren kan delta och hur integrationen i övrigt kan främjas och stödjas. Invandraren ska dock inte ha subjektiv rätt till åtgärder eller tjänster, om rätten inte uppstår med stöd av annan lagstiftning. Invandraren erbjuds integrations- och sysselsättningsfrämjande tjänster som överenskommit i planen inom ramen för tillgängliga anslag.

15 § *Utarbetande av, varaktighet för och översyn av integrationsplaner.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om utarbetande av, varaktighet för och översyn av integrationsplaner samt fastställs tidsfrister som gäller integrationsplaner.

Enligt 1 mom. ska en integrationsplan utarbetas senast inom en månad efter det att en inledande kartläggning gjorts. Integrationsplanen ska emellertid utarbetas så snabbt som möjligt efter ankomsten till landet, så att den stödjer direkt hänvisande till ändamålsenliga tjänster samt den framskridande integrationsprocessen och effektiv resursanvändning. Planen ska utarbetas senast inom tre år från det att det första uppehållstillståndet eller uppehållskortet beviljades eller uppehållsrätten registrerades. Därefter kan det anses ha gått så pass lång tid från invandringen att det inte längre är ändamålsenligt att börja med en integrationsplan som en ny åtgärd. Då har invandraren sannolikt under sin treåriga vistelse i landet på egen hand lärt sig tillräckligt med språk samt förvärvat de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet. Tidsfristen motsvarar den gällande lagstiftningen.

Den som utarbeta integrationsplanen ska anvisa invandraren att söka sig till integrationsutbildning, frivilliga studier eller någon annan integrations- och sysselsättningsfrämjande åtgärd senast en månad efter det att planen utarbetades. Därvid ska man beakta invandrarens servicebehov och tidigare kompetens enligt den inledande kartläggningen samt säkerställa att vägledningen är långsiktig, så att vägledningen till integrationsutbildning och annat integrations- och sysselsättningsfrämjande stöd samt grundläggande utbildning för vuxna invandrare inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, läs- och skrivundervisning, examensinriktad utbildning, behörighetsgivande utbildning samt annan utbildning och

övergång mellan utbildningar genomförs på ändamålsenlighet både när integrationsplanen utarbetas och när den ses över. För personer som behöver långsiktig kompetensutveckling är det också väsentligt att tjänsterna samordnas och lämpliga servicekedjor bildas framför allt med social- och hälso-tjänsterna och kommunens tjänster. Långsiktig vägledning förutsätter nära samarbete mellan myndigheter, utbildningsanordnare och privata tjänsteproducenter i vägledningsprocessens olika faser.

I 14 § 3 mom. i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster föreskrivs om valfrihet för kunder när det gäller landskapets tillväxttjänster. I bestämmelsen sägs att kunderna inom landskapets tillväxttjänster har rätt att välja den tjänsteproducent som de önskar bland de tjänsteproducenter som landskapet i enlighet med sitt ansvar att ordna tjänster har utsett, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller någon annan lag. Kundens rätt att välja omfattar rätt att välja tjänsteproducent bland de tjänsteproducenter som landskapet valt på grund av konkurrensutsättning eller andra på förhand fastställda kriterier när kunden har beviljats rätt till en tjänst, eftersom det inte är fråga om så kallade subjektiva rättigheter.

För att valfriheten i fråga om tillväxttjänster ska förverkligas på ett sätt som främjar invandrarnas integration förutsätts för många del även i fortsättningen kartläggning av det personliga servicebehovet samt vägledning och rådgivning, så att det säkerställs att invandraren hänvisas till en ändamålsenlig tjänsteproducent och samlad service eller vid behov får byta tjänsteleverantör. Vägledningsskyldigheten framhävs i fråga om de invandrarkunder som bedöms ha en utsatt ställning och som även i fortsättningen behöver personlig kartläggning av servicebehovet och vägledning för att hitta den tjänsteproducent och samlade service som bäst lämpar sig för deras behov. Det är också väsentligt att vägledningsskyldigheten fullgörs mellan tjänsteproducenterna, om den valda tjänsteproducenten inte kan erbjuda samlad service som motsvarar behoven hos den som ska integreras. I sista hand ska myndigheten se till att invandrarkunden hänvisas till den första tjänsteproducenten eller utbildningsanordnaren och mellan utbildningsanordnare för att säkerställa en ändamålsenlig sysselsättnings- och integrationshelhet.

Enligt förslaget till 2 mom. ska varaktigheten av invandrarens integrationsplan bestämmas individuellt utifrån invandrarens egna mål, arbets- och utbildningshistorik och de åtgärder som planerats och tillhandahållits för invandraren. Den första integrationsplanen utarbetas för högst ett år. Planer ska inte rutinmässigt utarbetas för en längre tid än det faktiska behovet, utan när planer utarbetas ska invandrarnas individuella skillnader och behov beaktas. Planen kan också utarbetas för kortare tid än ett år.

Integrationsplanerna för invandrare i behov av särskilda åtgärder utarbetas i allmänhet för längre tid än för dem som snabbt försöker ta sig ut på arbetsmarknaden. Utredningar ger vid handen att integrationens resultat tycks vara rentav mer beroende av hur snabbt invandraren kommer i åtnjutande av integrationsfrämjande åtgärder än av hur lång tid som används till integrering.

Den maximala tiden som berättigar till en integrationsplan ska vara tre år från det att den första integrationsplanen undertecknades. Den tid då en invandrare har rätt till en integrationsplan ska kunna förlängas med högst två år, om det är befogat för att invandraren behöver särskilda åtgärder för sin integration. Invandrarna är i mycket olika situation när de anländer till Finland och deras behov, kunskaps- och utbildningsnivå, familjesituation och andra därmed jämförbara omständigheter varierar stort. En del invandrare kan med hänsyn till sin utbildning och kompetens ha förutsättningar för att snabbt bli sysselsatta, lära sig språket och i övrigt delta i samhället. Å andra sidan finns det många invandrare som behöver en längre integrationstid och intensivare integrationsåtgärder. Följaktligen kan integrationsplanerna inte heller till innehåll eller längd vara schematiska. Till exempel vuxnas genomgång av den grundläggande utbildningen kan vara en orsak att förlänga maximitiden.

Om integrationsplanen tillfälligt inte har kunnat genomföras på grund av skada, sjukdom, moderskaps-, faderskaps- eller familjeledigheter eller av någon annan därmed jämförbar orsak, ska maximitiden kunna förlängas i motsvarande mån. Det vore oskäligt med tanke på invandrarens integrationsprocess om dessa orsaker förkortade maximitiden för integrationsplanens varaktighet. Skadan eller sjukdomen ska utgöra ett faktiskt hinder för deltagande i de åtgärder som överenskommit i integrationsplanen, vilket ska intygas exempelvis med ett läkarintyg där det tas ställning till frågan. En eventuell förlängning ska dock inte gälla den tid som berättigar till vårdledighet. Paragrafens 2 mom. preciseras för tydlighetens skull så att förlängningen av maximitiden på grund av de tillfälliga avbrott som nämns i lagen även gäller maximitiden på 5 år.

Enligt 3 mom. ska landskapet och kommunen följa genomförandet av integrationsplanen. Man ska framför allt följa hur de överenskomna åtgärderna och tjänsterna främjar invandrarens integration och finns det behov av att komma överens om ändringar i integrationsplanen. En integrationsplan som utarbetas som tillväxttjänst ska alltså ses över på det sätt som anges i 9 § i lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster. Enligt bestämmelsen ska en arbetslös arbetssökandes servicebehov alltid bedömas

när arbetslösheten har fortgått oavbrutet i tre månader efter föregående bedömning av servicebehovet. Integrationsplaner som utarbetas som en social- och hälsotjänst och kommunal tjänst ska ses över enligt behovet av tjänster eller minst en gång om året. Planen kan också ses över om parterna begär detta särskilt.

16 § *Invandrades skyldighet att iaktta integrationsplanen.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om invandrades skyldighet att följa integrationsplanen och sanktioner för underlåtenhet att följa planen. Paragrafens innehåll motsvarar den gällande lagstiftningen.

När integrationsplanen utarbetas ska landskapet eller kommunen med organiseringsansvar skriftligen klargöra för invandraren de rättigheter och skyldigheter som följer av planen och åtgärderna enligt den, och på invandrarrens begäran även muntligt så att denne förstår dem. Landskapet eller kommunen bör inom ramen för sina anslag sträva efter att påverka aktivt och med alla medel så att det går att genomföra planen.

Integrationen lyckas bäst om invandraren själv aktivt förbinder sig till integrationsprocessen så att han eller hon inhämtar de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet genom att delta i de integrationsfrämjande åtgärder som myndigheterna eller andra aktörer ordnar. Av den anledningen ska invandraren vara skyldig att följa sin plan och att söka till och att delta i de åtgärder och tjänster som har överenskommit i planen och som stödjer hans eller hennes integration och sysselsättning.

Om invandraren utan giltig orsak vägrar delta i arbetet med att utarbeta en integrationsplan, i översynen av planen eller i en specifik överenskommen tjänst i planen får enligt den föreslagna paragrafen hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån begränsas enligt vad som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utkomststödet sänkas enligt vad som föreskrivs i lagen om utkomststöd.

När det gäller barn och unga har skyldigheterna främst med läroplikten att göra. Skyldigheterna för dem som inte är arbetslösa arbetssökande uppstår enligt deras egna åtaganden. Detta gäller också ungdomar under 17 år som har fullgjort sin läroplikt.

17 § *Integrationsutbildning.* Enligt 1 mom. är syftet med integrationsutbildningen att förbättra invandranas språkkunskaper och möjligheter att få arbete eller bli antagna till fortsatta studier och att främja invandranas delaktighet i samhället. Det språkliga målet med integrationsutbildningen är att invandraren ska få fungerande elementära språkfärdigheter i finska eller svenska, alltså en språkbehärskning som i genomsnitt motsvarar de allmänna språkprovets nivå B1.1. Då är förutsättningen att invandraren kan följa med tal som grundar sig på gemensamma erfarenheter eller allmänna kunskaper och förstår huvudtanken och de viktigaste detaljerna i det talade budskapet. I tal ska invandraren kunna kommunicera om för sig själv viktiga frågor också i litet mera krävande situationer och klara av vardagssituationer och inofficiella diskussioner. Målet i läsförståelse är att man kan läsa några sidor långa texter av olika slag och förstå huvudtanken, nyckelorden och de viktigaste detaljerna. I skrift är strävan att man kan skriva en tydlig, sammanhängande text och effektivt förmedla bekant information i de vanligaste formerna av skriftlig kommunikation.

I integrationsplanen kan man komma överens om en lägre målnivå, om det finns särskilda grunder för det. Sådana grunder kan vara invandrarrens ålder, sjukdom eller skada.

Enligt 2 mom. ges invandrare som passerat läropliktsåldern som integrationsutbildning undervisning i finska eller svenska samt undervisning i yrkesfärdigheter och andra färdigheter som behövs i arbetslivet, yrkesplanering och vägledning till fortsatta studier eller arbetsmarknaden. Som integrationsutbildning ges också annan undervisning som främjar färdigheter i samhällsliv, kultur och livskompetens. Utbildningen ska utveckla sådana språkliga, skriftliga, samhälleliga, kulturella och med livskompetens förknippade färdigheter, med vilka invandraren klarar sig i det dagliga livets olika situationer i sin nya omgivning, förmår fungera i arbetslivet och söka sig till fortsatta studier. Integrationsutbildningen består av studiehelheter, vilka till omfattningen kan variera individuellt efter den studerandes skolunderbyggnad, färdigheter och målsättningar.

Enligt 3 mom. kan integrationsutbildning också ordnas i form av frivilliga studier. I integrationsutbildning kan även ingå att över sektorsgränserna ta reda på tidigare inhämtad kompetens och att erkänna examen. Genom att det ingår i utbildningen att ta reda på tidigare inhämtad kompetens stöds individuell integrationsutbildning som svarar på invandrarrens behov samt hänvisas invandraren efter integrationsutbildningen till den utbildningsväg som passar honom eller henne bäst, inklusive yrkesinriktad integrationsutbildning, yrkesutbildning, behörighetsgivande utbildning och andra eventuella modeller som kombinerar utbildning och sysselsättning. Vägledning under utbildningen stödjer den studerandes framsteg inom integrationsutbildningen samt övergång till fortsatta studier, andra tjänster eller arbetsmarknaden efter utbildningen.

Enligt 4 mom. ska integrationsutbildningen i princip ges i enlighet med Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder. Man ska dock kunna avvika från grunderna av grundad anledning. En grundad anledning vara till exempel en situation där det anses ligga i invandrarens eller en invandrargrupps intresse att utbildningen genomförs smidigt på något annat sätt.

När utbildningen ordnas beakta de nya modellerna för genomförande av integrationsutbildning för vuxna invandrare som godkändes 2016. Utgångspunkten för de nya modellerna har varit att påskynda vägen till arbetslivet och fortsatta studier med hjälp av moduler för olika målgrupper, vilka gäller till exempel yrkesinriktade studier, företagsamhet, frivilligarbete, nät-/distansstudier eller andra frivilliga studier mellan närundervisningsperioderna. Dessutom är ett mål att utbildningen ska kunna genomföras på olika sätt. Inom och mellan utbildningsmodulerna kan förekomma till exempel inläring på arbetsplatsen, perioder då man får bekanta sig med arbetslivet, arbetsprovning, arbete med lönesubvention och tjänster inom den tredje sektorn.

När integrationsutbildningen kan genomföras på flera olika sätt och med flera alternativa parallella innehåll förutsätts att de olika parterna utvecklar och avsätter resurser för vägledningen till utbildning och bedömningen av studieframstegen, personliga utbildning och växling mellan andra tillväxttjänster och studier som integrations- och sysselsättningsstödjande element.

Invandrare som inte kan läsa och skriva och som behöver grundläggande utbildning ska i fortsättningen hänvisas till grundläggande utbildning för vuxna där de får kunskaper och färdigheter som motsvarar integrationsutbildningen.

18 § Ordnande av integrationsutbildning. Enligt 1 mom. ska integrationsutbildning i regel ordnas som tillväxtutbildning på det sätt som anges i lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster (xx/xxxx). Landskapet ansvarar för att det finns integrationsutbildning i form av tillväxttjänster att tillgå i landet. Bestämmelser motsvarar 17 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster (xx/xxxx), enligt vilken landskapet ansvarar för att rekryterings- och kompetenstjänster tillhandahålls i landskapet. Enligt 12 § i lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster erbjuds som kompetenstjänster vägledning för yrkesval och karriär samt tillväxttjänstutbildning. Dessutom kan andra tjänster som utvecklar den arbetssökandes kompetens tillhandahållas som en kompetenstjänst. Enligt 14 § 2 mom. i lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster ges integrationsutbildning enligt integrationslagen som tillväxttjänstutbildning.

Enligt 2 mom. ska när landskapet ordnar integrationsutbildning som en tillväxttjänst 3 kap. 16–20 § i lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster tillämpas på antagningen av studerande, de studerandes rättigheter och skyldigheter, avbrytande av studierna samt utbildningsrelaterat lärande i arbetet och gemensam anskaffning av utbildning.

Enligt 3 mom. ska integrationsutbildningen samordnas med vägledningen för yrkesval och karriär enligt lagförslaget som gäller offentliga rekryterings- och kompetenstjänster, med arbetsprovning och andra tillväxttjänster och med det nationella utbildningssystemet på ett sätt som ger invandrarna tillgång till samordnad och samlad service som främjar sysselsättning och yrkeskompetens. Genom att samordna planeringen och genomförandet av olika tjänster säkerställs att invandraren har tillgång till ändamålsenlig samlad service som utvecklar kompetensen och som motsvarar både olika invandrargruppers och arbetsmarknadens behov i området.

Enligt 4 mom. får landskapet om det så vill också ordna integrationsutbildning på något annat sätt än i form av tillväxttjänster. Kommunen kan både ordna integrationsutbildning och anvisa invandraren att söka sig antingen till kommunens integrationsutbildning eller till frivilliga studier som ordnas av någon annan aktör, på samma sätt som för närvarande. Som sådan utbildning som avses i momentet kommer i första hand i fråga utbildning som svarar på behoven hos invandrare som står utanför arbetsmarknaden, ofta föräldrar som sköter sina barn hemma eller personer eller familjer som behöver sektorsövergripande stöd. Också landskapet kan om det vill ordna utbildning och samlad service för invandrare som står utanför arbetsmarknaden för att stödja dessa grupper och invandrarfamiljers integration i området.

19 § Andra integrationsfrämjande tjänster. För att precisera innehållet i integrationen föreslås i paragrafen en förteckning över även andra integrationsfrämjande tjänster, som inte regleras särskilt i lagen. Förteckningen är inte avsedd att vara uttömmande, utan kan ses som en anvisning om frågor som bör beaktas både vid integrationsfrämjande planering och utveckling och vid verkställandet av integration.

Enligt paragrafen kan som tjänster som främjar integration ordnas till exempel tjänster och samlad service som främjar integration av invandrabarn, unga invandrare och invandrarfamiljer, tjänster, stödåtgärder och samlad service för invandrare som är i behov av särskilda åtgärder samt andra tjänster och annan samlad

service som främjar invandrades delaktighet, likabehandling och välfärd och uppmuntrar invandrare att på egen hand skaffa sig de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället.

Paragrafen kompletterar de möjligheter till åtgärder och tjänster som enligt vad som anges ovan ska beaktas i integrationsplanen. De åtgärder och tjänster som nämns i paragrafen ordnas i huvudsak av landskapet och kommunens olika sektorer, men ofta även av andra aktörer såsom organisationer, inklusive medborgarorganisationer och invandrarnas egna organisationer. Åtgärderna skrivs in i integrationsplanen i enlighet med invandrarens personliga behov.

Det är ytterst väsentligt ur integrationssynpunkt att man drar försorg om den grundläggande utbildningen och annan utbildning för barn och unga. Invandrarungas språkkunskaper varierar och ungdomar som behärskar de inhemska språken dåligt löper större risk att bli utanför utbildning och arbetsmarknad. Det är också vanligt att invandrarunga avbryter grundskolan, yrkesstudier och gymnasium. Detta gäller särskilt barn och unga som flyttat till Finland i grundskoleåldern eller som redan har passerat denna ålder när de anländer. Invandrarkvinnorna blir oftare än invandarmännen utanför utbildning och integrationsåtgärder, framför allt mammor som kommit till landet som makar och sköter barnen hemma. Landskapet, kommunens olika sektorer, med undervisning, bildning, motion och idrott samt kultur som de viktigaste, läroanstalter och olika organisationer kan i samarbete och var för sig ordna åtgärder och tjänster samt samlad service i större utsträckning som motsvarar olika gruppers behov och som kan främja integration, välfärd och delaktighet för invandrarbarn, invandrarunga och invandrarkvinnor samt invandrare och invandrarfamiljer som behöver särskilt stöd.

Organisationer samt andra icke-myndighetsaktörer spelar en viktig roll för att främja integration, både när det gäller att bygga upp kontakter till arbetslivet och i fråga om stöd med låg tröskel. Till exempel vän-, hobby- och läsläsningsverksamhet, kvinno- och invandrarorganisationers verksamhet samt riksomfattande organisationsverksamhet stödjer integrationen. Organisationerna har många roller samtidigt: de stödjer och kompletterar myndighetsarbetet med partnerskap, de är intresseorganisationer och sakkunniga samt erbjuder de egna medlemmarna kamratstöd och gemenskap. Styrkan hos organisationer som invandrarna själva grundar är deras möjlighet att stödja integrationen på ett kultursensitivt sätt och på många olika språk. För att göra organisationernas arbete känt och visa på områden som saknar täckning samt för att förbättra den regionala samordningen har det skapats ett praktiskt arbetsredskap, en så kallad organisationsbricka. Genom att stödja förankringen av den stödjer arbets- och näringsministeriet utvecklingen av organisationernas samarbete.

Invandrarna kan också stödjas i att på egen hand inhämta kunskaper och färdigheter för att kunna delta i samhällets ekonomiska, sociala och politiska liv. Med tjänster som främjar invandrarnas egen aktivitet avses bland annat fritidstjänster, bibliotekstjänster, stöd för föreningar, ordnande av utrymmen för sammankomster, vägledning till frivilligverksamhet och väntjänst. Till åtgärderna hör likaså att uppmuntra invandrarna att bilda egna studiecirklar och använda audiovisuella läromedel.

Genom paragrafen främjas också ökad växelverkan mellan majoritetsbefolkningen och invandrarna. Att bli bekant genom gemensamma aktiviteter främjar förtroendet och ökar olika befolkningsgruppers kunskaper om varandra. Verksamhet som främjar växelverkan kan erbjudas också av organisationer vid sidan av kommunerna, men också av till exempel religiösa samfund.

20 § Samordning av integrationsfrämjande tjänster. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om skyldighet för landskapet att samordna de integrationsfrämjande tjänster som avses i 2 kap. Paragrafens syfte är att säkerställa samlad service över gränserna mellan förvaltningsområdena och därigenom främja integrationen av invandrare som är i behov av både landskapets och kommunens tjänster.

Enligt 1 mom. ska landskapet i samarbete med kommunen och andra myndigheter se till att de integrationsfrämjande tjänsternas samordnas inom landskapet på ett sätt som ger invandrare tillgång till samordnade tjänster som främjar integrationen. Skyldigheten att samordna tjänsterna är avsedd att vara omfattande och täcka både landskapets egna tjänster och kommunens eller andra integrationsfrämjande myndigheters tjänster, det nationella utbildningssystemets tjänster och andra aktörers integrationsfrämjande verksamhet. Landskapets egna tjänster är i huvudsak tillväxttjänster och social- och hälso-tjänster.

Enligt paragrafen ska landskapet i samarbete med kommunen och andra myndigheter ansvara för att invandrarna får de tjänster de behöver på ett som motsvarar deras behov och i form av ändamålsenliga helheter oberoende av vilket förvaltningsområde tjänsterna hänförs till. Bestämmelsen främjar integrationen av invandrare som behöver landskapets och kommunens tjänster genom att landskapet åläggs ansvar för att samordna tjänsterna.

Genom paragrafen effektiviseras integrationen och övergången till arbetsmarknaden för både invandrare som är inriktade på att snabbt komma ut på arbetsmarknaden och invandrare som behöver mera omfattande och långsiktig kompetensutveckling och stöd. En förutsättning för att tjänsterna enligt integrationslagen ska vara effektiva och de resurser som anvisats för integration ska användas effektivt är att landskapen samordnar tillväxttjänsterna inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde och andra tjänster, till exempel utbildningsutbudet inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Samordningen främjar en fungerande övergång från integrationsutbildning till yrkesutbildning och annan utbildning liksom erkännandet av högskoleutbildade invandrades examina och behörighetsgivande vägar och därigenom invandrarernas sysselsättning. För dem som behöver långsiktigt eller särskilt integrationsstöd säkerställer samordningen också att lämpliga servicekedjor bildas tillsammans med social- och hälsotjänsterna och de kommunala tjänsterna.

Enligt 2 mom. ansvarar landskapet i samarbete med kommunen och andra myndigheter för att det produceras information om den regionala invandrabefolkningen och för att de olika aktörerna utnyttjar informationen när de planerar och genomför tjänster som främjar integrationen. Insamlingen och utnyttjandet av informationen bidrar till att omständigheter som påverkar integrationen beaktas på bred basis i all planering och allt genomförande och beslutsfattande som sker i landskapet och kommunen. Med hjälp av informationen stärks beaktandet av integrationsperspektivet inom olika sektorer.

3 kap. Integrationsfrämjande i landskapet

21 § *Planering och utveckling av integrationsfrämjande i landskapet.* Enligt förslaget till 1 mom. ska landskapet vara allmänt ansvarig och samordningsansvarig för planering, utveckling och uppföljning av integreringen av invandrare i landskapet. När landskapet planerar integreringen ska det ställa upp mål för främjande av invandrarernas sysselsättning, företagsamhet, välfärd, hälsa och delaktighet och av likabehandling och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper som hänför sig till ordnande och produktion av integrationsfrämjande tjänster. Det ska då också ange åtgärder för att stödja målpåfyllelse och de ansvariga aktörerna. Landskapet ska i sin planering beakta de nationella målen för integreringen. Härmed avses den riksomfattande planeringen av integreringen enligt 29 och 30 §. I enlighet med 29 § ansvarar arbets- och näringsministeriet för den nationella utvecklingen och planeringen av integreringen och enligt 30 § uppställer i statens program för integrering de ministerier som är centrala med avseende på integreringen för sina respektive förvaltningsområden målen och åtgärderna för utveckling av integreringen. Dessutom ska landskapet på förhand bedöma samt beakta hur besluten påverkar olika grupper av invandrare. Invandrarernas bakgrund, kunskaper och integrationsbehov varierar från invandrare som behöver särskilt stöd till sådana som strävar efter att snabbt komma ut på arbetsmarknaden, varför stödbehovet kan variera mycket hos olika grupper.

Eftersom integreringen är sektorsövergripande måste landskapet utveckla integrationen som ett sektorsövergripande samarbete. I den sektorsövergripande integreringen i landskapet deltar åtminstone de myndigheter som ansvarar för tillväxt- och social- och hälsotjänsterna, regionutvecklingen samt främjandet av välfärd, hälsa och säkerhet. Invandrarernas integration kan också stödjas genom bland annat planeringen av markanvändningen, landskapsplanläggningen, fungerande trafiksystem, främjande av idrott och motion samt utvecklingsplaner som gäller kultur. I det sektorsövergripande samarbetet i kommunen deltar åtminstone undervisnings-, småbarnspedagogik-, kultur-, idrotts- och motions- och ungdomsverksamheten samt de myndigheter som ansvarar för boendet. I det sektorsövergripande samarbetet deltar dessutom organisationer, sammanslutningar och företrädare för näringslivet som ordnar integrationsfrämjande åtgärder och tjänster samt andra aktörer som spelar en viktig roll för att främja invandrarernas integration, välfärd, sysselsättning, delaktighet i samhället och samhörighet. Många organisationer producerar verksamhet och tjänster med låg tröskel vid sidan av de offentliga tjänsterna som på ett smidigt sätt kompletterar dem. Dessutom främjar många organisationer och partnerskap med näringslivet invandrades fullödiga deltagande i arbetslivet och företagsverksamheten i Finland.

Enligt 2 mom. ska planeringen och utvecklingen av integrationen samordnas med den planering och utveckling i landskapet som gäller regionutveckling, välfärd och hälsa samt annan verksamhet. Integrationen behandlas inom regionutvecklingen enligt 2 kap. i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster, delegation för regionutveckling och tillväxttjänster enligt dess 7 kap. 37 § och regionutvecklingsdiskussionerna enligt dess 7 kap. 38 § på det sätt som närmare anges i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. Dessutom ska främjande av integrationen också beaktas när den regionala välfärdsberättelse utarbetas som avses i 8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Enligt 6 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster är målen för regionutvecklingen 1) att stärka förnyelsen av regionerna, regionernas balanserade utveckling och konkurrenskraft samt den

ekonomiska tillväxten i alla regioner, 2) att på ett hållbart sätt stärka regionerna livskraft och tillväxtfrämjande näringsstruktur och göra dem mångsidigare, samt att främja den ekonomiska balansen, 3) att främja en hållbar sysselsättning samt befolkningens välfärd, kompetens, lika möjligheter och sociala delaktighet samt integrationen av invandrare, 4) att minska skillnaderna i utveckling mellan och inom regionerna och uppmuntra till fullskaligt utnyttjande av tillgängliga resurser på ett hållbart sätt, 5) att utveckla regionernas starka sidor och höja deras specialiseringsgrad samt främja deras kultur, och 6) att förbättra kvaliteten hos livsmiljön och främja en hållbar region- och samhällsstruktur och tillgänglighet.

Syftet med samordningen enligt 2 mom. är att planeringen och utvecklingen av integreringen ska genomsyra landskapets övriga planering samt främja beaktandet och samordningen av målen för integreringen med framför allt landskapets främjande av regionutveckling, välfärd och hälsa men också med annan verksamhet. Den växande invandrarbefolkningen spelar en allt större roll för planeringen och genomförandet av regionutvecklingens olika delområden, och landskapsreformen gör det möjligt att systematiskt knyta invandringen och integreringen till landskapets planering av livskraft, tillväxt och internationalisering liksom till främjandet av invandrarbefolkningens välfärd och hälsa. Det är väsentligt att låta invandrare och internationella experter spela en effektiv roll för utvecklingen av landskapets och företagets tillväxt, mångfald och innovativa verksamhet på dess område och för att locka företag, investeringar och kunnig arbetskraft. Genom att utnyttja internationell kompetens i näringslivets tillväxt- och internationaliseringstjänster kan man främja regionernas och kommunernas konkurrenskraft och attraktionskraft för företags- och innovativ verksamhet. Internationella experter spelar en växande roll för landskapets tillväxttjänster och samordningen av dem med tjänster som främjar kommunens livskraft som en heterogen och kunnig arbetskraft som tillför regionerna internationellt kunnande, kapital och nätverk.

Den samordning som avses i paragrafen gäller för regionutvecklingens del att invandringen och integreringen ska beaktas framför allt i regionutvecklingsbeslutet enligt 7 och 10 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster, landskapets samarbetsgrupp enligt dess 9 §, landskapsprogrammet enligt dess 10 §, delegationen för regionutveckling och tillväxttjänster enligt dess 37 § och regionutvecklingsdiskussionerna enligt dess 38 §, på det sätt som närmare anges i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. För att uppnå målen för integrationsfrämjande kan landskapet utarbeta ett samarbetsavtal enligt 11 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster.

Enligt 8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i förväg bedöma och beakta effekten av beslut på olika befolkningsgruppers välfärd och hälsa. Dessutom ska landskapet i sin planering sätta upp mål där social- och hälsovården ordnas och produceras på ett sätt som främjar välfärd och hälsa. Det ska också bestämma åtgärder och ansvariga till stöd för måluppfyllelsen. Landskapet ska varje fullmäktigeperiod utarbeta en regional välfärdsberättelse för landskapsfullmäktige. Berättelsen ska gälla befolkningens välfärd och hälsa, faktorer som påverkar dessa och de åtgärder som vidtagits. Den ska utarbetas i samarbete med kommunerna i området. Landskapet ska samarbeta med kommunerna i området och stödja dem med sin expertis i arbetet med att främja välfärd och hälsa.

Enligt 3 mom. ska landskapet vid behov utarbeta ett landskapsprogram för invandring och integrering som kompletterar landskapsstrategin, landskapsprogrammet för regionutveckling och den regionala välfärdsberättelsen. Något program ska inte behövas utarbetas, om planeringen och utvecklingen av integreringen, landskapets invandrarbefolknings behov och främjandet av dess välfärd och hälsa samt utvecklandet och utnyttjandet av dess kompetens som drivrutin för livskraft och internationalisering beaktas tillräcklig i landskapsstrategin och landskapsprogrammet för regionutveckling samt i den regionala välfärdsberättelsen. Behovet av ett separat program för invandring och integrering kan också påverkas av storleken på landskapets invandrarbefolkning och dess eventuella särskilda behov, inklusive exempelvis antalet som får internationellt skydd eller som har en sårbar ställning i landskapet. Eftersom integreringen är sektorsövergripande spelar det sektorsövergripande samarbetet en väsentlig roll när integrationsfrämjandet planeras och utvecklas. Landskapsprogrammet för invandring och integrering ska beredas i samverkan med kommunerna, andra myndigheter i landskapet och de sammanslutningar, organisationer, näringslivsföreträdare och andra aktörer som deltar i integrerings- och regionutvecklingen.

Enligt 4 mom. ska landskapet se till att den egna personalens kompetens i fråga om integrering utvecklas, eftersom det krävs kunnig personal för att främja integreringen inom tillväxttjänsterna och social- och hälso-tjänsterna och låta den genomsyra landskapets övriga planering.

22 § Hur landskapet ordnar integrationsfrämjande tjänster. Enligt förslaget till 1 mom. ska landskapet se till att tjänster som stödjer integrationen ordnas och produceras som en del av tillväxttjänsterna och social- och hälso-tjänsterna inom landets organiseringsansvar och vid behov som andra integrationsfrämjande tjänster inom ramen för tillgängliga anslag, så att den till innehåll och omfattning är sådan som invandrarnas behov i landskapet förutsätter. Landskapet ska se till att dess tjänster även lämpar sig för invandrare. Bestämmelsen

preciserar olika myndigheters skyldighet att ta hänsyn till invandrabefolkningen när tjänster ordnas. Landskapets ska särskilt beakta att de invandrare som behöver integrationsfrämjande tjänster är heterogena och att servicekedjorna och den samlade servicen är möjliga och tillgängliga för alla som flyttar till Finland på olika grunder samt för invandrare som har särskilda behov.

Enligt förslaget till 2 mom. ska landskapet se till att invandrare hänvisas till ett landskapsbolag som producerar integrationsfrämjande tjänster när tillgången till tjänsterna inte gått att säkerställa på något annat sätt. Bestämmelsen har kopplingar till lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster, där utgångspunkten är att landskapet producerar de tjänster som omfattas av dess organiseringsansvar endast när rimlig tillgång till tjänster inte går att säkerställa på något annat sätt. Den marknadsbrist som avses i lagen kan konstateras på olika sätt; det kommer inte ett enda anbud vid konkurrensutsättning enligt upphandlingslagen, det finns inga registrerade tjänsteproducenter för vissa tjänster, eller den utvisas av en marknadskartläggning som gjorts särskilt och på något annat sätt. När landskapet själv producerar tjänster på grund av marknadsbrist, ska det utreda eller bedöma vad marknadsbristen beror på och hur den kan undanröjas.

Enligt 3 mom. får landskapets integrationsfrämjande tjänster också ordnas i samarbete mellan landskapen. Det kan bli aktuellt att ordna tjänster i samarbete framför allt när det med tanke på invandrabefolkningens storlek och fördelning är effektivare och svarar bättre på invandrarnas behov om tjänsterna ordnas i samarbete.

23 § Landskapets övriga integrationsfrämjande uppgifter. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om landskapets andra uppgifter än de som anges ovan för att främja invandrarnas integration. Landskapet ansvarar inom sitt verksamhetsområde för stöd och rådgivning till kommunerna för att främja integration, rådgivning och stöd för att främja invandrades integration, välfärd och hälsa och sysselsättning inom ramen för tillväxttjänsterna och social- och hälso-tjänsterna inom landskapets organiseringsansvar och landskapets övriga integrationsfrämjande tjänster samt främjande av goda relationer mellan olika befolkningsgrupper.

Som ett led i främjande av integration och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper ska landskapet främja dialog och samarbete mellan invandrare, etniska minoriteter, myndigheter, politiska partier och frivilligorganisationer. Dialogen mellan olika befolkningsgrupper kan främjas till exempel genom stöd för invandrarnas egna aktiva roll och deltagande i det finländska samhället samt genom stöd för invandrarnas organisationsverksamhet. På olika förvaltningsnivåer finns permanenta strukturer som främjar dialogen mellan olika invandrings- och integreringsaktörer, såsom Delegationen för etniska relationer i anslutning till justitieministeriet, regionala delegationer för etniska relationer och kommittéer för invandrarfrågor i vissa kommuner. Delegationen för etniska relationer har till uppgift att bland annat främja dialog och samarbete mellan invandrarna, de etniska minoriteterna, myndigheterna, de politiska partierna och medborgarorganisationerna, följa utvecklingen av etniska relationer i samhället och ta initiativ till att främja invandrarnas och de etniska minoriteternas möjligheter att delta och påverka, förbättra dessa gruppers trygghetskänsla och skapa ett positivt attitydklimat mellan olika befolkningsgrupper.

24 § Samarbetsgrupp för invandrarfrågor. I paragrafen föreskrivs om den samarbetsgrupp för invandrarfrågor som kan tillsättas av ett eller flera landskap tillsammans. Enligt paragrafen ska en samarbetsgrupp tillsättas, om det inte av grundad anledning anses onödigt. Den samarbetsgrupp som avses i paragrafen kompletterar landskapets samarbetsgrupp enligt 9 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster. Det kan vara onödigt att tillsätta en särskild samarbetsgrupp för invandrarfrågor, om ärenden som gäller integrering och invandring behandlas tillräckligt i samarbetsgruppen för regionutveckling eller om antalet invandrare är verkligt litet i landskapet.

Samarbetsgruppen ska stödja utvecklingen, planeringen och genomförandet av integreringen i landskapet samt samordningen av integreringen med främjande och annan planering av regionutvecklingen, välfärden och hälsan i landskapet. Den ska också stödja arbetet med likabehandling och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper i landskapet. Samarbetsgruppen kan även ha andra uppgifter i anslutning till invandring, bland annat inkludera invandringen i utvecklingen och planeringen av regionens tillväxt, internationalisering och livskraft. Förutom landskapets myndigheter kan samarbetsgruppen ha företrädare för Folkpensionsanstalten, statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, kommunerna, läroanstalterna, näringslivet och frivilligorganisationer i landskapet samt andra aktörer som arbetar med regionala invandrarfrågor. Såsom konstaterats ovan spelar många organisationer, sammanslutningar, näringslivsföreträdare och andra aktörer en viktig roll för att främja invandrarnas integration, sysselsättning och välfärd samt delaktighet i samhället och samhörighet.

I enlighet med statsrådets förordning om delegationen för etniska relationer (771/2015) har det utöver den riksomfattande delegationen inrättats sju regionala delegationer för etniska relationer. De regionala

delegationernas verksamhet omfattar flera NTM-centralers område så att alla NTM-centraler deltar i verksamheten inom någon regional delegation. Samarbetsgruppen för invandrarfrågor och delegationen för etniska relationer kunde bilda en gemensam förhandlingsorganisation, om flera landskap tillsätter en gemensam samarbetsgrupp.

25 § Landskapets egenkontroll. I paragrafen föreskrivs om landskapets egenkontroll. Enligt 1 mom. ska landskapet utarbeta ett program för egenkontroll i fråga om de integrationsfrämjande tjänster och uppgifter som omfattas av landskapets organiseringsansvar. Med egenkontroll avses ett arrangemang för att säkerställa att integrationsfrämjande tjänster ordnas på det sätt som lagstiftningen förutsätter. Dess syfte är också att säkerställa att landskapets verksamhet och de tjänster som det ordnar är systematiska. Programmet ska också ange hur tillhandahållande, tillgång och kvalitet i fråga om de integrationsfrämjande tjänsterna och kundernas likabehandling ska säkerställas oberoende av om en tjänst produceras av landskapet eller någon annan tjänsteproducent. Det ska dessutom anges hur tillhandahållandet, kvaliteten och likabehandlingen i fråga om de integrationsfrämjande tjänsterna ska övervakas och hur brister ska åtgärdas.

Enligt förslaget till 2 mom. får det genom förordning av statsrådet vid behov utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av programmet för egenkontroll och om en plan för främjande av kvalitetsledning och effektivitet som ska ingå i programmet.

4 kap. Integrationsfrämjande i kommunen

26 § Planering och utveckling av integrationsfrämjandet i kommunen. Enligt förslaget till 1 mom. ska kommunen vara allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklingen, planeringen och uppföljningen av invandrarnas integrering och för samordningen av kommunens integrationsfrämjande tjänster inom kommunen. Planeringen och utvecklingen av kommunens integrationsfrämjande ska på det sätt som avses i 27 § beaktas när den kommunstrategi som avses i 37 § i kommunallagen (410/2015) och den budget och ekonomiplan som avses i 110 § i den lagen utarbetas.

Kommunernas befolkningsstruktur är mycket varierande och i en del kommuner har man redan bedrivit invandrings- och integreringspolitik i flera år, medan andra kommuner har tagit emot sina första invandrare eller så har antalet invandrare i dem ökat först under de senaste åren. Också kommunens resurser och dess kunskaper om invandring och integrering samt invandrarnas servicebehov i kommunen har styrt utvecklingen av integrationsfrämjande tjänster.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i princip 30 § i den gällande lagen. Kommunens samordningsansvar för integrationsfrämjande tjänster innebär att kommunens basservice samt särskilda integrationsfrämjande tjänster samordnas, så att kommunens integrationsfrämjande tjänster är högklassiga och effektiva och ges i rätt tid med tanke på invandrarnas behov och motsvarar dem tillräckligt. Olika aktörer ska samordna sina tjänster innehållsmässigt, ekonomiskt och tidsmässigt.

Enligt 37 § i kommunallagen ska kommunen ska ha en kommunstrategi, i vilken fullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. I kommunstrategin ska hänsyn tas till bland annat främjandet av kommuninvånarnas välfärd, ordnandet och produktionen av tjänster, personalpolitiken, kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka, utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft. Kommunstrategin ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. I kommunstrategin ska det också anges hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp.

Enligt detaljmotiveringen som gäller kommunstrategin är syftet med paragrafen om en kommunstrategi att stärka styrningen av kommunens verksamhet som helhet och tätare sammanfoga kommunens strategiska och ekonomiska planering. I motiveringen konstateras dessutom att ett av syftena med paragrafen om kommunstrategin är att det ska vara möjligt för kommunen att endast göra upp en strategi, som i så stor utsträckning som möjligt också innehåller de planer som förutsätts i speciallagstiftningen.

I 7 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård sägs att när en kommun främjar kommuninvånarnas välfärd i enlighet med 1 mom. i kommunallagen ska den bevaka kommuninvånarnas levnadsförhållanden, välfärd och hälsa och de faktorer som påverkar dessa i varje område och inom varje befolkningsgrupp. En rapport om kommuninvånarnas välfärd och hälsa och om de åtgärder som har vidtagits ska varje år lämnas till kommunfullmäktige. Dessutom ska en välfärdsberättelse tas fram för kommunfullmäktige en gång per fullmäktigeperiod. Kommunerna ska i sin strategiska planering sätta upp mål för främjandet av välfärd och hälsa. De ska vidare fastställa åtgärder som stödjer målen. De konsekvenser som besluten har för människors välfärd och hälsa ska bedömas i förväg och beaktas vid beslutsfattandet inom kommunens olika

verksamhetsområden. De kommunala verksamhetsområdena ska samarbeta med varandra för att främja välfärd och hälsa. Dessutom ska kommunen utse ansvariga för främjandet av välfärd och hälsa och samarbeta med landskapet samt andra offentliga aktörer som är verksamma i kommunen samt privata företag och allmännyttiga samfund.

För att främja integreringen på bred basis ska i kommunstrategin förutom det som i 27 § föreskrivs om innehållet i planeringen och utvecklingen av integreringen kunna uppställas som mål att invandrarkunder ska beaktas inom kommunstrategins och välfärdsberättelsens olika delområden, inklusive främjande av invandrarnas välfärd och hälsa och utveckling av kommunens livskraft. Målet ska kunna främjas till exempel genom att man utvecklar en varierande stads- och servicestruktur, uppmuntrar att invandrarna tas med som en resurs som gör den verksamhet som bedrivs av kommunen och företagen på dess område, det övriga näringslivet och sammanslutningarna mer varierande, erbjuder lämpliga lokaler samt förhindrar att invandrarna segregeras i egna bostadsområden. Delaktiga invandrare som känner samhörighet med samhället främjar dialogen mellan kommunens olika befolkningsgrupper och deras välfärd. Samtidigt borde utvecklingstjänsterna för kommunens näringsliv aktivt utnyttja den växande invandringen för tillväxt och internationalisering och innovativ verksamhet i företagen på kommunens område. Invandring, mångformighet och internationell kompetens spelar en allt större roll för att utveckla regioners och kommuners livskraft, och genom att knyta internationella experter till näringslivets tillväxt- och internationaliseringstjänster kan man avsevärt främja regioners och kommuners konkurrenskraft och attraktionskraft för olika typer av företags- och innovativ verksamhet.

Enligt 2 mom. ska kommunen eller flera kommuner tillsammans för att främja planeringen och utvecklingen av integrationen och stärka det sektorsövergripande samarbetet göra upp ett kommunalt program för integrering som kompletterar kommunstrategin och kommunens budget och ekonomiplan, om det inte av grundad anledning är onödigt att utarbeta ett separat integreringsprogram. Något program ska inte behövas utarbetas, om planeringen och utvecklingen av integreringen enligt 27 §, kommunens invandrarbefolknings behov och främjandet av dess välfärd och hälsa samt utvecklandet och utnyttjandet av dess kompetens som drivrutin för livskraft och internationalisering beaktas tillräcklig i kommunstrategin. Integreringsprogrammet är ett centralt redskap som kan påverka innehållet i integreringen och komplettera kommunstrategin. Alla invandrare som bor på kommunens område ska beaktas i integreringsprogrammet oberoende av orsaken till vistelsen. Integreringsprogrammet kan utarbetas för en kommun eller för en region.

Enligt 3 mom. ska kommunen utveckla integreringen som ett sektorsövergripande samarbete enligt 3 § 5 punkten. I det sektorsövergripande samarbetet deltar till exempel kommunen, landskapets producenter av integrationstjänster, polisen och andra myndigheter samt organisationer, föreningar och sammanslutningar som ordnar integrationsfrämjande åtgärder och tjänster liksom företagen och det övriga näringslivet. Enligt förslaget till 3 mom. kan kommunen eller flera kommuner tillsammans tillsätta en delegation på lokal nivå för utveckling av planeringen och genomförandet av integreringen och för arbetet med goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. En motsvarande bestämmelse finns i 31 § 2 mom. i den gällande lagen. Åtminstone i små kommuner kunde det vara ändamålsenligt att samla en delegation i samarbete mellan kommunerna. En gemensam delegation för flera kommuner underlättar också invandrarorganisationernas deltagande i nätverksarbetet, eftersom det inte nödvändigtvis finns fungerande invandrarorganisationer i alla kommuner. Fungerande samarbete på lokal nivå med olika aktörer skapar ramar för bygga upp de tjänster som olika myndigheter och andra aktörer tillhandahåller till samlad service som motsvarar invandrarnas individuella behov liksom för att utnyttja invandrarnas kunskaper för att bygga upp kommunens livskraft på ett sätt som gynnar både invandrarna och kommunen.

Det vore bra att stärka i synnerhet invandrarnas och organisationernas delaktighet i planeringen och utvecklingen av integrationsfrämjande till exempel genom att begära yttranden eller ordna samråd. Invandrarnas deltagande i planeringen, genomförandet och uppföljningen av mål och åtgärder som gäller integrering stödjer deras integration i synnerhet på lokal nivå. Ett mål för samrådet är också att på bred basis få olika samhällsaktörer att delta i partnerskap kring integrering. Frivilligorganisationer samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer kan på ett betydande sätt påverka ordnandet av åtgärder och främjandet av goda etniska relationer i kommunen. Också lokala företagare och arbetsgivare borde fås med. 24 § i ungdomslagen förpliktar kommunerna att höra de unga i ärenden som gäller dem. Även minderåriga invandrare har rätt att delta och påverka i frågor som berör dem i sin hemkommun i motsvarighet till sin utvecklingsnivå. Sålunda borde även barns och ungdomars åsikter utredas lokalt vid planeringen och utvecklingen av integrationsfrämjande. Det är inte tillräckligt att begära yttrande av eller ordna samråd endast för vuxna, utan i det sektorsövergripande samarbetet borde man också beakta sådana forum via vilka man når barn och ungdomar, såsom skolor och elektroniska kanaler.

Enligt 4 mom. ska planeringen och utvecklingen av integreringen i kommunen samordnas med landskapets planering på det sätt som anges i 21 §. Enligt den bestämmelsen ska landskapet på grund av att integreringen är sektorsövergripande utveckla integrationen som sektorsövergripande samarbete med framför allt

kommunerna. Landskapets och kommunens planering av integrationsfrämjande ska samordnas med planeringen av framför allt tillväxttjänsterna, social- och hälsovårdstjänsterna samt främjandet av regionutveckling, välfärd, hälsa och säkerhet.

Med stöd av 5 mom. ska kommunen se till att den egna personalen är så välutbildad och välinsatt i invandrar- och integreringsfrågor som möjligt, och att den kan identifiera bland annat invandrades särskilda behov och hänvisa dem till tjänster som motsvarar deras behov. Det krävs kunnig personal för att främja integrationen på ett sätt som motsvarar olika invandrargruppers behov och för att låta integreringen genomsyra kommunens samtliga tjänster.

27 § Vad planeringen och utvecklingen av kommunens integrationsfrämjande innefattar. I paragrafen definieras innehållet i planeringen och utvecklingen av kommunens integrationsfrämjande. Enligt 1 mom. ska kommunens integrationsfrämjande insatser planeras och utvecklas med beaktande av målen och åtgärderna i fråga om invandrades delaktighet och sysselsättning, välfärd och likabehandling och av arbetet för goda relationer mellan olika befolkningsgrupper och kommunens livskraft. Kommunen ska i sin planering beakta de nationella målen för integreringen. Härmed avses den nationella planeringen av integreringen enligt 29 och 30 §. I enlighet med 29 § svarar arbets- och näringsministeriet för den nationella utvecklingen och planeringen av integreringen och enligt 30 § uppställer de ministerier som är centrala med avseende på utvecklingen av integreringen för sina respektive förvaltningsområden målen och åtgärderna för utveckling av integreringen i statens program för integrering. Dessutom ska kommunen på förhand bedöma samt beakta hur besluten påverkar olika grupper av invandrare.

Enligt förslaget till 2 mom. ska vid planeringen och utvecklingen av kommunens integrationsfrämjande särskilt beaktas 1) hur kommunens tjänster utförs så att de lämpar sig för invandrare och behovet av särskilda integrationsfrämjande åtgärder, 2) hur integrationen ska främjas för barn och unga personer och för vuxna invandrare som står utanför arbetskraften, 3) hur de som avses i 2 § 2 och 3 mom. ska anvisas till kommuner och hur integrationen ska främjas för dem, 4) hur integrationen ska följas upp i kommunen, 5) utseende av den kommunala myndighet som ansvarar för samordningen av integreringen och av olika aktörer som ansvarar för integrationsfrämjande tjänster, samt 6) hur invandrades kompetens ska beaktas när det gäller att främja kommunens livskraft. För att effektivisera och säkerställa samordningen av integreringen är det särskilt viktigt att man i kommunen bestämmer vilka aktör som ansvarar för invandrar- och integreringsfrågor, så att kommunens olika sektorer och aktörer liksom andra integreringsaktörer känner till den. Att den ansvariga aktören och de kommunala aktörer som ansvarar för olika verksamhetsformer bestäms effektiviserar också planeringen och administreringen av integreringen i kommunerna samt förbättrar vägledningen och hänvisandet av invandrarna till ändamålsenliga kommunala tjänster.

Till följd av social- och hälsovårds- samt landskapsreformen inträffar förändringar i kommunernas roll och uppgiftsfält, och de ska beaktas i planeringen av kommunens integrationsfrämjande. I och med reformerna är det inte längre kommunernas lagstadgade uppgift att ordna social- och hälso-tjänster. Kommunerna ansvarar emellertid även i fortsättningen i enlighet med principerna i den nuvarande lagstiftningen för skötseln och främjandet av sysselsättningen samt främjandet av kompetens och bildning samt välfärd och hälsa, för idrotts- och motions-, kultur- och andra fritidstjänster, ungdomsverksamheten, den lokala näringspolitiken, markanvändningen, byggandet och stadsplaneringen och största delen av bostadspolitiken.

Integrationsfrämjande borde i allt högre grad genomsyra planeringen och utvecklingen av kommunens olika sektorer. Integrationsutvecklingen i kommunstrategin eller ett separat integreringsprogram kan innehålla en plan för hur kommunens olika tjänster ska utföras så att de lämpar sig för invandrare, en plan för särskilda tjänster som främjar och stödjer integration, en plan för främjande av barns och ungas integration och en plan för främjande av integrationen, delaktigheten och välfärden för grupper som står utanför arbetskraften, såsom föräldrar som sköter sina barn hemma, äldre och funktionshindrade personer samt analfabeter. I utvecklingen borde dessutom ingå en plan för att främja goda etniska relationer och dialog mellan olika kulturer samt en plan för uppföljning av integreringen. Framför allt att främja integrationen för dem som står utanför arbetskraften är en viktig uppgift för kommunen. Kommunen borde likaså som en del av kommunstrategin beakta främjandet av invandrarnas välfärd och hälsa samt hur invandrarnas internationella kompetens och nätverk gynnar kommunens livskraft och näringslivets tillväxt och större mångfald.

28 § Kommunens integrationsfrämjande tjänster. Enligt 1 mom. ska kommunen se till att dess integrationsfrämjande tjänster ordnas som en del av kommunens basservice och som andra integrationsfrämjande tjänster inom ramen för tillgängliga anslag så att den till innehåll och omfattning är sådan som invandrarnas servicebehov i kommunen förutsätter. Invandrarbefolkningens behov och integrationsfrämjande ska beaktas i den allmänna planeringen och uppföljningen av tjänsterna inom kommunens olika sektorer, såsom småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, utbildning, sysselsättning, boende, bildning, kultur, motion och idrott samt ungdomsverksamhet, samt i själva verksamheten.

Basservicen kompletteras vid behov med särskilda integrationsfrämjande åtgärder och tjänster för invandrarna, som i hög grad hänför sig till språk- och annan utbildning samt vägledning och rådgivning.

Det är ytterst väsentligt ur integrationssynpunkt att man drar försorg om den grundläggande utbildningen och annan utbildning för barn och unga. Invandrarungas språkkunskaper varierar och ungdomar som behärskar de inhemska språken dåligt löper större risk att bli utanför utbildning och arbetsmarknad. Det är också vanligt att invandrarunga avbryter grundskolan, yrkesstudier och gymnasium. Detta gäller särskilt barn och unga som flyttat till Finland i grundskoleåldern eller som redan har passerat denna ålder när de anländer. Den förlängning av de frivilliga studierna som genomfördes 2016 för att denna grupp ska kunna slutföra den grundläggande utbildningen främjar möjligheterna att få avgångsbetyg från grundskolan och således gå vidare till fortsatta studier.

En väsentlig målgrupp för kommunens integreringsåtgärder är också andra som står utanför arbetskraften, såsom föräldrar som sköter sina barn hemma, äldre eller långtidssjuka, som ofta stannar hemma och således utanför de integrationsfrämjande åtgärderna och tjänsterna. Kommunen borde se till att det på dess område ordnas kurser och annan utbildning på olika nivåer som främjar språkkunskaper och integration och som stödjer möjligheterna för invandrare som står utanför arbetskraften att studera finska eller svenska och det finländska samhällets funktion oberoende av livssituation.

Kommunen borde dessutom se till att dess tjänster också lämpar sig för invandrare. När integration och goda relationer mellan olika befolkningsgrupper genomsyrar olika sektorer främjar det integration och preciserar alla myndigheters skyldighet att beakta invandrarbefolkningen när de ordnar tjänster.

Enligt förslaget till 2 mom. får tjänster för invandrare också ordnas i samarbete mellan kommunerna. Det kan bli aktuellt att ordna tjänster i samarbete framför allt när det med tanke på invandrarbefolkningens storlek och fördelning är effektivare och svarar bättre på invandrarernas behov om tjänsterna ordnas i samarbete.

5 kap. Statens integrationsfrämjande åtgärder

29 § Nationell planering, utveckling och styrning av integrationsfrämjandet. I den föreslagna paragrafen bestäms om arbets- och näringsministeriets uppgifter i anslutning till integreringen. Bestämmelsen motsvarar den nuvarande lagstiftningen, men ministeriets uppgifter preciseras med hänsyn till de förändringar som landskaps-, social- och hälsovårds- samt tillväxttjänstreformerna för med sig.

Arbets- och näringsministeriet ska svara för nationell planering, utveckling och styrning av integreringspolitiken och för dess samordning med andra politikområden och med arbetet för goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. Likaså ska arbets- och näringsministeriet svara för nationell uppföljning och utvärdering av integreringspolitiken och arbetet för goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. Integrationsfrämjande är ett sektorsövergripande politikområde, som berör flera olika områden; de viktigaste är arbets-, utbildnings-, boende-, småbarnspedagogik-, kultur-, idrotts- och motions-, ungdoms- samt social- och hälso- och näringspolitiken. När integration och främjande av goda etniska relationer genomsyrar olika politikområden främjas integrationen och preciseras olika förvaltningsområdenas skyldighet att beakta invandrarbefolkningen när de planerar, utvecklar och styr sin verksamhet.

Arbets- och näringsministeriet följer och utvärderar integrationen och arbetet för goda relationer mellan olika befolkningsgrupper i samarbete med andra förvaltningsområden. Det kompetenscentrum för integrering som finns i anslutning till ministeriet producerar uppföljnings-, utvärderings- och forskningsdata, som olika ministeriet, landskapen, kommunerna och andra integreringsaktörer kan utnyttja när de planerar och utvecklar integreringen samt följer hur den genomförs.

30 §. Statens program för integrering. I 1 mom. föreslås på samma sätt som i den gällande lagen att statsrådet beslutar om hur integreringen ska utvecklas nationellt genom för fyra år åt gången utarbeta ett statligt program för integrering, som innehåller integreringsmålen. Arbets- och näringsministeriet svarar för beredningen av programmet. De ministerier som är centrala med avseende på utvecklingen av integreringen uppställer för sina respektive förvaltningsområden målen och åtgärderna för utveckling av integreringen som en del av planeringen av verksamheten och ekonomin inom förvaltningsområdet. De integrationsfrämjande målen ska beaktas enligt mainstreamingprincipen i de olika förvaltningsområdenas program och strategier, i synnerhet i den allmänna planeringen, genomförandet, uppföljningen och utvärderingen av utbildnings-, sysselsättnings-, tillväxt-, boende- samt social- och hälsotjänsterna. Bestämmelsen överensstämmer till denna del med den nuvarande regleringen.

Enligt 2 mom. ska statens program för integrering beaktas i det regionutvecklingsbeslut som avses i 7 och 10 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster och i de årliga diskussionerna mellan stat och

landskap som avses i dess 32 § till den del de gäller utveckling och uppföljning av integrering som en del av regionutvecklingen och tillväxttjänsterna. Planeringen, utvecklingen och uppföljningen av integreringen i landskapen blir en del av regionutvecklingen och uppföljningen av tillväxttjänsterna, vilket bidrar till att integreringen beaktas i landskapets planering och uppföljning. När statens program för integrering utarbetas ska man beakta landskapets långsiktiga mål i landskapsstrategierna enligt 35 § i landskapslagen och att lika och tillräcklig tillgång till integrationsfrämjande tjänster främjas i landskapen och kommunerna. I bestämmelsen beaktas till denna del behovet av att säkerställa lika tillgång till och samordning av tjänsterna i landskapen och kommunerna. Enligt 21 och 27 § ska landskapen och kommunerna i sin egen planering beakta de nationella målen för integreringen. Framför allt statens program för integrering är ett redskap som styr landskapens och kommunernas planering.

Företrädare för landskapen och kommunerna kan på arbets- och näringsministeriets initiativ delta i arbetet med att utarbeta statens program för integrering. Genom bestämmelsen främjas samordningen av planeringen och utvecklingen av integreringen på nationell, landskaps- och kommunal nivå.

31 § Samarbetsorgan mellan ministerierna. I den föreslagna paragrafen sägs att för att främja samarbetet kring och informationen om integrering mellan ministerierna samt samordna åtgärderna stöds arbets- och näringsministeriet av ett samarbetsorgan som består av representanter för de ministerier som är centrala med avseende på integreringen. Samarbetsorganet ska också bistå arbets- och näringsministeriet vid beredningen av programmet för integrering genom att samla in, bedöma och analysera information i syfte att främja integreringen av invandrare. Samarbetsorganet ska lägga fram förvaltningsområdenas riktlinjer och utvecklingsförslag som gäller integrering för gemensam behandling. Medlemmarna i samarbetsorganet borde vara höga tjänstemän från de olika ministerierna, för att organets verksamhet ska ge effekt. Paragrafen motsvarar den gällande bestämmelsen.

32 § Kontroll av tillgången till tjänster och kostnadsutvecklingen. Enligt paragrafen ska arbets- och näringsministeriet övervaka att alla berörda har lika tillgång till de integrationsfrämjande tjänster som hör till landskapets organiseringsansvar och att nivån på finansieringen är tillräcklig på riksomfattande nivå och i de enskilda landskapen. Ministeriet kan vid behov be ett eller flera landskap komma med en redogörelse som behandlar behovet av integrationsfrämjande tjänster, den faktiska och uppskattade framtida utvecklingen av deras tillgång och kvalitet i landskapet och de ingående kommunerna. Ministeriet kan också be att landskapet i redogörelsen uppskattar vilka åtgärder som är nödvändiga i landskapet med tanke på kostnadshanteringen och eventuella andra åtgärder som lika tillgång till tjänster och tjänsternas kvalitet kan tryggas med genom statlig finansiering och annan inkomstfinansiering.

Paragrafens syfte är att säkerställa att arbets- och näringsministeriet får tillräckligt med information så att det kan verifiera finansieringen för främjande av integrationen av invandrare som en del av det anslag som anvisats landskapet som statsandel. Paragrafen ger inte arbets- och näringsministeriet befogenheter att ingripa i hur landskapet fördelar finansieringen med allmän täckning. Arbets- och näringsministeriet ska dock känna till hur integrationstjänsterna har finansierats i landskapen som en del av integrations-, tillväxt- och social- och hälsovårdstjänsterna. Annars har ministeriet inte någon helhetsbild av de resurser som använts för integrationstjänster och det är inte möjligt att på riksnivå utvärdera tjänsternas slagkraft och effektivitet tillräckligt. Med hjälp av uppföljningen kan man också föra fram sådana skillnader i landskapens användning av finansieringen som kan inverka på lika tillgång till integrationsfrämjande tjänster för invandrare.

33 § Kalkylerad ersättning från staten till kommunen för den inledande kartläggningen, inledande vägledning och rådgivning och andra integrationsfrämjande tjänster. Enligt 1 mom. betalas i fråga om personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. kommunen kalkylerad ersättning av statens medel inom ramen för statsbudgeten för inledande kartläggning, inledande vägledning och rådgivning, och kostnader för tolkning och för annat ordnande av integrationsfrämjande verksamhet.

Kommunen ska betalas kalkylerad ersättning av statens medel för kostnaderna för ordnandet av verksamhet som stödjer integration av flyktingar liksom för närvarande. Den kalkylerade ersättningen har de senaste åren betalats så att för en person över 7 år betalas 2 300 euro per år och för en person som är högst 7 år betalas 6 845 euro per år. Genom landskaps- och social- och hälsovårdsreformerna överförs organiseringsansvaret för social- och hälso- och sjukvårdstjänster från kommunerna till landskapet. Till den del som integrationstjänster ordnas som en del av integrations-, social- och hälso- och tillväxttjänsterna inom landskapets organiseringsansvar ska de finansieras som en del av dessa tjänster på det sätt som föreskrivs om finansieringen i samband med landskaps- samt social- och hälso- och tillväxttjänstreformerna. Enligt uppskattning har 30 % av den kalkylerade ersättningen för en person över 7 år och 5 % av ersättningen för en person under 7 år gått till social- och hälsovårdstjänster. Till denna del övergår man från kalkylerad finansiering till landskapets finansiering med allmän täckning.

Enligt den gällande lagen kan kommunen ersättas för kostnaderna för tolkning som kommunen ordnat för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. Enligt uppskattning har 70 % av kostnaderna för tolkning gällt tolkning inom social- och hälsovården och 30 % annan integrationsfrämjande tolkning, såsom utarbetande av en integrationsplan, vägledning i användningen av integrationsfrämjande tjänster den första tiden efter att en flykting kommit till landet, boenderådgivning och annan introduktion i kommunen samt samarbete mellan skolan eller småbarnspedagogiken och hemmet. För att förenkla ersättningssystemet och minska det administrativa arbetet läggs de graderade kostnaderna för tolkning till den kalkylerade ersättningen för en person över 7 år till den del de har uppskattats gälla annat än tolkning inom social- och hälsovården. Det uppskattade anslaget för tolkning inom social- och hälsovården överförs till landskapens finansiering med allmän täckning.

Enligt den gällande lagen betalas kommunen kalkylerad ersättning för kostnader för anordnande av inledande kartläggning. Den kalkylerade ersättningen för anordnande av inledande kartläggning är 700 €. Kommunerna har gjort rätt få inledande kartläggningar under lagens giltighetstid, de senaste åren bara något över 400 inledande kartläggningar per år, för vilka de har ansökt om statlig ersättning med stöd av integrationslagen. För att förenkla ersättningssystemet och minska det administrativa arbetet läggs de graderade kostnaderna för inledande kartläggning till den kalkylerade ersättningen för en person över 7 år.

De kalkylerade ersättningarna ska i princip användas för kommunens integrationsfrämjande åtgärder, annan integrationsstödande verksamhet samt kostnaderna för tolkning när integrationen framskrider. Den kalkylerade ersättningen täcker bland annat bildnings-, kultur- och fritidstjänster som verksamhet som stödjer integrationen av dem som fått internationellt skydd, tjänster för barn och ungdomar, kompetens- och näringsstjänster, tjänster för äldre och tjänster som främjar delaktighet samt åtgärder och tjänster i anslutning till främjande av hälsa och välfärd och förebyggande av rasism.

Enligt förslaget till 2 mom. betalas ersättning för tre år från det att den första kommunen registrerades i befolkningsdatasystemet för den person vars boende i kommunen är grunden för att ersättning betalas. Om den person vars boende i kommunen är grunden för att ersättning betalas inte har uppehållstillstånd när han eller hon kommer till landet eller sedan uppehållstillstånd beviljats inte kan få en hemkommun enligt lagen om hemkommun, ska ersättning betalas från det att personen beviljades uppehållstillstånd. I fråga om en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas kalkylerad ersättning dock för fyra år. Ersättning kan inte betalas för längre tid än tre eller fyra år, även om myndigheterna förlänger integrationstiden för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. till över tre eller fyra år. Eftersom lagen inte ska tillämpas på finska medborgare, ska inte heller kalkylerad ersättning betalas efter det att en person har blivit finsk medborgare. Kalkylerad ersättning kan betalas till kommunen utan särskild ansökan. I dessa avseenden ändras inte nuläget.

Med stöd av bemyndigandet i förslaget till 3 mom. får närmare bestämmelser om grunderna för och utbetalningen av ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om bland annat beloppet av den kalkylerade ersättningen samt att den betalas till kommunen utan särskild ansökan.

I enlighet med den gällande integrationslagen ska även kommunerna i landskapet Åland ersättas för kostnaderna för mottagningen av flyktingar. Kalkylerad ersättning ska även i fortsättning betalas till kommunerna i landskapet Åland. Landskapens finansieringslag gäller dock inte landskapet Åland, så propositionen inverkar inte på finansieringen till landskapet Åland. Tills vidare finns det inga riktlinjer för hur man ska gå till väga för Ålands del när det gäller ersättningar för specialkostnaderna för social- och hälsovård samt kostnaderna för utkomststöd.

34 § Ersättning för beredskap att ta emot personer som får internationellt skydd. Enligt förslaget till 1 mom. kan kommunen få ersättning för direkta kostnader orsakade av beredskap att ta emot personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för högst två månader innan personen anländer till Finland eller flyttar till kommunen när det inte gått att undvika att reservera bostad i förväg. Ersättning kan i första hand betalas för kostnader för bostäder som reserverats för kvotflyktingar, men även för kostnaderna för att reservera bostäder för andra utsatta grupper, såsom stora familjer.

Enligt 49 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen kan kommunen av särskilda skäl ersättas för övriga kostnader som kommunen orsakats. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (29.10.2013 TEM/2331/00.03.05.02/2013) kan sådana kostnader vara till exempel nödvändiga kostnader, till exempel hyror eller elräkningar eller nödvändiga möbleringskostnader, under väntetiden för bostäder som reserverats för personer som åtnjuter internationellt skydd, då man inte kunnat undvika att reservera en bostad innan personen/familjen anländer till Finland eller flyttar till kommunen i fråga. Även om ersättningssystemet för

specialkostnader enligt den gällande lagen förenklas, är den föreslagna bestämmelsen viktig särskilt för att säkra kvotflyktingars flyttning till kommunerna.

Enligt 2 mom. är en förutsättning för ersättning dessutom att landskapet och kommunen har avtalat om ersättningen särskilt.

35 § Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel. I paragrafen föreslås en specialbestämmelse om ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel. Enligt förslaget till 1 mom. ska landskapet och kommunen få ersättning för kostnader som orsakas av åtgärder och tjänster som ordnas på grund av särskilda behov som ett offer för människohandel har till följd av sin ställning som offer. Sådana åtgärder eller tjänster kan ordnas till exempel för att garantera personens säkerhet eller på grund av något annat särskilt behov som hänför sig till ställningen som offer. Jämfört med nuläget avstår man från de separata ersättningarna för specialkostnader som betalas för social- och hälsovårdstjänster, eftersom finansieringen av social- och hälsovården överförs till landskapens finansiering med allmän täckning i samband med reformen. Det föreslås att kostnaderna för tolkning blir en del av den kalkylerade ersättningen, så kostnaderna för tolkning kan med stöd av denna paragraf ersättas endast om kommunen inte betalas kalkylerad ersättning för ett offer för människohandel.

Landskapet och kommunen ska med stöd av 2 mom. begära ett utlåtande av föreståndaren för en förläggning som sörjer för hjälpen till offer för människohandel om huruvida de kostnader för vilka ersättning söks härrör från ordnandet av åtgärder och tjänster som beror på personens ställning som offer för människohandel.

36 § Utbetalning av ersättning. Enligt paragrafen ska landskapet och kommunen ansöka om sådan ersättning som avses i denna lag genom en ansökan hos landskapets servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning. Ersättning för kostnaderna ska sökas senast inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. Kostnaderna ska inte ersättas om ersättning söks senare än inom ett år. Enligt den gällande lagen ska ersättning för kostnaderna sökas inom två år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. Ett år kan betraktas som tillräcklig tid för att ansöka om ersättning, eftersom det förenklade ersättningssystemet gör att sådana kostnader som ska ersättas separat minskar avsevärt.

För att ersättning ska kunna betalas ska ansökan preciseras genom att de kostnader för vilka ersättning söks specificeras. Till ansökan om ersättning ska också fogas verifikat över kostnaderna alltid när det är möjligt. Landskapens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning ska vid behov kunna företa granskningar för att säkerställa att kostnaderna är sanningsenliga till exempel med hjälp av stickprov. Landskapen och kommunerna ska ersättas kostnaderna jämte mervärdesskatt, om de söker ersättning också för mervärdesskattens andel. Om ersättning söks för mervärdesskatten ska landskapet och kommunen i sin ansökan förete en utredning om att tjänsten är momspliktig. I de fall där landskapet och kommunen redan har fått kalkylerad återbäring från staten för tjänstens momspliktiga andel, ska landskapet och kommunen dra av mervärdesskattens andel från sina kostnader innan ersättning söks. Landskapens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning ska betala ersättningen till landskapen och kommunerna på grund av ansökan. Ändring i beslutet får sökas genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om ändringssökande ingår i 52 §.

37 § Skyldighet att betala tillbaka ersättning. I paragrafen bestäms om skyldighet att betala tillbaka ersättning som betalats till kommunen. Bestämmelsen motsvarar den nuvarande bestämmelsen. Enligt bestämmelsen kan landskapens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning bestämma att landskapet eller kommunen helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som staten betalat, om felaktiga eller vilseledande uppgifter har getts för betalningen av ersättning eller om det i övrigt framgår att ersättningen har betalats utan grund. På det belopp som betalas tillbaka ska enligt 2 mom. en dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). I 3 mom. bestäms att landskapens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning ska besluta om återbetalning av en ersättning som ett landskap eller en kommun betalats utan grund senast det femte kalenderåret efter utgången av det år för vilket ersättningen betalats. Ändring i beslutet får sökas genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om ändringssökande ingår i 52 §.

38 § Statens tillstånds- och tillsynsmyndighets uppgifter. Enligt den föreslagna paragrafen svarar Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde för planeringen och styrningen av samt tillsynen över tjänster som främjar och stödjer invandrades integration och sörjer för att invandrarnas behov beaktas vid planeringen och anordnandet av andra åtgärder och tjänster som hör till myndighetens verksamhetsområde. Enligt förslaget till 2 mom. ska Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet samarbeta med landskapet när den sköter sina uppgifter enligt denna lag.

6 kap. Bestämmelser om barn som bor i landet utan vårdnadshavare

39 §. *Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare.* Enligt förslaget till 1 mom. ska omvårdnad, omsorg och fostran för ett barn eller en ung person utan vårdnadshavare som har beviljats uppehållstillstånd efter att som minderårig ansökt om internationellt skydd i Finland eller som har tagits till Finland inom en flyktingkvot enligt 90 § i utlänningslagen ordnas i familjegrupphem, som familjevård eller som stödboende eller på något annat ändamålsenligt sätt. I bestämmelsen preciseras den nuvarande lagens bestämmelser, enligt vilka vården ordnas i familjegrupphem eller med hjälp av stödd familjeplacering eller på något annat ändamålsenligt sätt.

Med stöd av 2 mom. kan ett barn eller en ung person omfattas av stödåtgärder eller av tjänster som kan jämföras med eftervård inom barnskyddet tills han eller hon fyller 21 år. Skrivningen gör det möjligt att tillhandahålla stödåtgärder eller tjänster som kan jämföras med eftervård inom barnskyddet för 18–21-åringar som bor i landet utan vårdnadshavare. Syftet med tjänsterna är att stödja den ungas självständighetsprocess med hänsyn till hans eller hennes individuella behov och livssituation. Kostnaderna för tjänsterna ersätts enligt 43 § för högst tio år.

Enligt 76 § i barnskyddslagen ska eftervård ordnas utifrån barnets eller den unga personens behov av stöd och med beaktande av klientplanen. Enligt lagens förarbeten kan eftervård omfatta vilka social- eller hälsovårdstjänster som helst. Under eftervårdstiden bör den unga personen garanteras åtminstone en stödjande vuxenrelation. Stödet kan vara till exempel en vuxen från den plats där den unga personen bodde tidigare, en stödperson, en socialarbetare eller en familjearbetare. I eftervården ingår också att den unga personen får stöd med att placera sig i utbildning och arbetslivet. Också ordnande av den unga personens boende är en viktig del av eftervården. När man bedömer boendevalternativen bör man beakta vilken slags och hur mycket eftervård som den unga personen behöver. Boendevalternativ som kan komma i fråga beroende på den unga personens behov av stöd är till exempel boende i en stödbostad, som besöks av en arbetstagare regelbundet eller vid behov, eller något annat stödboende eller till exempel egen hyresbostad. När eftervården avslutas ska socialarbetaren vid behov tillsammans med den unga personen göra upp en plan, i vilken skrivs in de allmänna tjänster och stödåtgärder som den unga personen vid behov har tillgång till sedan eftervården avslutats samt andra stöd- och förmånssystem som lämpar sig för honom eller henne och som han eller hon har tillgång till. En ung person på väg mot självständighet bör inte lämnas utan något som helst stöd när han eller hon fyllt 21 år, utan han eller hon bör då vid behov hänvisas till och göras delaktig av kommunens övriga tjänster.

40 §. *Vad boende och stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare innefattar.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om vad boende och stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare innefattar. Enligt 1 mom. gäller i fråga om uppväxtförhållandena och lokalerna i familjegrupphem, antalet barn och unga personer som vårdas tillsammans och personalen vad som föreskrivs i 58–60 § i barnskyddslagen.

Enligt 58 § i barnskyddslagen ska när barn vårdas, fostras och uppväxtförhållandena ordnas iaktas vad som föreskrivs i 1 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt. Barnets vård och fostran ska ordnas och barnet ska behandlas så att dess personliga integritet respekteras. En barnskyddsanstalt ska ha tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och tillräcklig och ändamålsenlig utrustning. I en anstalt kan finnas en eller flera bostadsenheter. Enheterna kan även fungera var för sig.

På familjegrupphemets verksamhet ska likaså tillämpas 59 § i barnskyddslagen, enligt vilken i en bostadsenhet får högst sju barn eller unga personer vårdas tillsammans. I samma byggnad får högst 24 barn eller unga personer vara placerade samtidigt. I en bostadsenhet ska minst sju anställda vara sysselsatta i vård- och fostringsuppgifter. Om det finns flera bostadsenheter i samma byggnad, ska det per bostadsenhet finnas minst sex anställda som är sysselsatta i vård- och fostringsuppgifter. Om en anställd som är sysselsatt i vård- och fostringsuppgifter bor tillsammans med de barn eller unga personer som vårdas, kan avvikelser göras från nämnda antal anställda. I brådskande fall kan göras en tillfällig avvikelse från det antal barn som avses ovan, om detta är nödvändigt för att barnets vård ska kunna ordnas. Vidare ska enligt 59 § antalet anställda ställas i relation till antalet barn eller unga personer som vårdas, den vård och fostran de behöver samt verksamhetens natur med beaktande av vad som föreskrivs i 60 §.

I fråga om behörighetsvillkoren för personal i vård- och fostringsuppgifter i familjegrupphem iaktas 60 § i barnskyddslagen, enligt vilken en barnskyddsanstalt ska ha en tillräckligt stor inom socialvården yrkesutbildad personal och annan personal för den vård och fostran som barn och unga personer behöver. Med yrkesutbildad personal inom socialvården avses särskilt yrkesutbildade personer som definieras i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005). Den föreståndare som ansvarar för vård- och fostringsuppgifter vid anstalten ska ha behörighet enligt 10 § 4 mom. i den lagen. I

behörighetsvillkoren för personal i vård- och fostringsuppgifter ska hänsyn tas till specialbehoven bland verksamhetsenhetens klienter och verksamhetens art. Det rekommenderas att en del av arbetstagarna har invandrarbakgrund.

Enligt den gällande lagen kan omvårdnad, omsorg och fostran för en minderårig som bor i landet utan vårdnadshavare ordnas också eller med hjälp av stödd familjeplacering. Lagen innehåller inga närmare bestämmelser om vad stödd familjeplacering innefattar. I 2 mom. föreslås att på familjevården av dem som bor i landet utan vårdnadshavare tillämpas vad som i familjevårdslagen (263/2015) bestäms om familjevårdnarens behörighet, uppdragsavtal, avtal om ordnande av familjevård, uppsägning och hävning av uppdragsavtal, rätt till ledighet och avlösarservice under den, utbildning och stöd, vårdarvode, ersättning för kostnader, startersättning, indexbindning, social trygghet, anmälningsskyldighet och tillsyn.

I 3 mom. föreslås att på vården av barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare och som placerats i enskilda hem tillämpas 81 § i barnskyddslagen (2007/417). Enligt 81 § i barnskyddslagen ska beträffande barn som något annat än det organ som ansvarar för socialvården varaktigt placerat i enskilt hem anmälan utan dröjsmål göras till det organ som ansvarar för socialvården. Det organ som ansvarar för socialvården ska utreda om det enskilda hemmet till sina förhållanden är lämpligt för barnets våd och fostran samt om den som tagit barnet till sig förmår ta hand om det och om placeringen motsvarar barnets bästa. Det organ som ansvarar för socialvården ska för den som tagit emot barnet för vård klarlägga vilka rättigheter och skyldigheter denne har samt vid behov stödja vårdaren genom att ordna stödåtgärder enligt 7 kap. i barnskyddslagen i syfte att främja barnets vård och fostran. Förutsättningarna för en fortsatt placering och behovet av stödåtgärder ska vid behov följas upp. Det organ som ansvarar för socialvården ska föra register över barn som placerats i enskilt hem i kommunen.

I 4 mom. bestäms i överensstämmelse med den nuvarande lagen om omhändertagande av ämnen och föremål och inspektion av rum som en boende förfogar över i ett familjegrupphem eller någon annan boendeenhet. I fråga om etta tillämpas vad som föreskrivs i 60–62 § och 63 § 1–3 mom. i lagen om mottagande av personer som sköter internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011, mottagningslagen). En kopia av protokollet över omhändertagande av ämnen och föremål och inspektionen av rum som en boende förfogar över ska lämnas till landskapet, som är den myndighet som övervakar verksamheten.

41 § Stödboende. I paragrafen bestäms om ordnande av stödboende för sådana 18–21-åringar som anlänt utan vårdnadshavare och som av särskild orsak behöver hjälp och stöd med att ordna boende. Tjänsterna ska ordnas som stödboende på det sätt som anges i 21 § i socialvårdslagen. Enligt den gällande lagen kan ett barn eller en ung person omfattas av stödåtgärder tills han eller hon fyller 21 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland. I lagen möjliggörs alltså boende i ett familjegrupphem eller någon annan boendeenhet för 18–21-åringar. I den gällande lagen hänvisas för alla boendeenheters del till 58–60 § i barnskyddslagen, och inga lättare stödformer möjliggörs. Hänvisningen i förslaget till 21 § i socialvårdslagen gör det möjligt att ordna stödboendetjänster enligt klientens behov för 18–21-åringar.

Enligt 21 § i socialvårdslagen ska boendeservice ordnas för personer som av särskild orsak behöver hjälp eller stöd i boendet eller med att ordna boende. Stödboende ska ordnas för personer som behöver stöd för att bo självständigt eller vid övergången till självständigt boende. Med stödboende avses att boendet stöds genom social handledning och annan socialservice. Vid stödboende är avsikten att omfattningen av det stöd som tillhandahålls ska vara flexibel. Stödboende kan ordnas i enhetsform eller så att klienten får stödet i sin egen bostad. Vid behov kan det också vara fråga om stöd dygnet runt.

Enligt 2 mom. kan stödboende av grundad anledning också ordnas för 17-åriga barn som anländer till Finland utan vårdnadshavare, om det är förenligt med barnets bästa. Bestämmelsens syfte är att möjliggöra stödboende i form av utlokalisering eller i enhetsform för sådana 17-åringar, med vars bästa det inte är förenligt att bo i familjegrupphem till exempel för att de har anlänt till Finland först som 17-åringar och långvarigare boende i familjegrupphem därför inte kommer i fråga. I dessa fall kan långvarigare stöd i stödboende vara förenligt med 17-åringens bästa.

42 § Att ordna boende och stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare. Enligt 1 mom. ska landskapet inrätta ett familjegrupphem eller stödboende för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare, om servicebehovet i landskapet förutsätter det. Landskapet ska ansvara för ledning av och tillsynen över familjegrupphem och stödboende och vid behov i samarbete med ett annat landskap för placering av barn och unga personer i sådant boende som avses i 36 § 1 mom.

Enligt den gällande lagen kan kommunen inrätta ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet för barn och unga personer. Kommunen avtalar med NTM-centralen om inrättande av ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet, placering av barn och unga personer vid dessa enheter, anordnande av

integrationsfrämjande tjänster och ersättning av kostnaderna för åtgärderna. I paragrafen föreslås att ansvaret överförs från kommunen och NTM-centralen på landskapet. Landskapets organiseringsansvar garanterar att i fortsättningen kan tillräckligt boende ordnas i de områden där det finns behov. Det ska vara enklare och smidigare än nu att inrätta boende och därför möjligt att reagera snabbare när antalet som anländer utan vårdnadshavare förändras. Förfarandet ger landskapet möjlighet att samarbeta med Migrationsverket kring boendeenheternas placering i asylfasen och integrationsfasen och i vissa situationer också kring anskaffningen av enheter. När ansvaret överförs på landskapet förutsätts samarbete mellan landskapet och kommunen, eftersom kommunen ansvarar för utbildningen även i fortsättningen. Samarbete med kommunen är väsentligt särskilt när det är fråga om boende för dem som fyllt 17 år, eftersom det är frivilligt för kommunerna att ordna grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern.

43 § *Ersättning för ordnande av omsorg för minderåriga utan vårdnadshavare.* Enligt paragrafen ska landskapen få ersättning för sina kostnader för tjänster enligt 39–42 §. Kostnaderna ersätts för högst tio år.

44 § *Förordnande av företrädare.* I paragrafen bestäms om förordnande av företrädare för ett barn som vistas i Finland utan vårdnadshavare. Ett utländskt barn som vistas i Finland utan vårdnadshavare är omyndigt, och därför behöver det en företrädare i förvaltnings- och domstolsärenden som gäller dess person och förmögenhet.

Bestämmelser om företrädare för barn utan vårdnadshavare ingår också i mottagningslagen, där det bestäms om förordnande av företrädare, företrädarens behörighet och uppgifter, befriande av en företrädare från sitt uppdrag och upphörande av företrädaruppdraget. I lagen ingår också en bestämmelse om anmälningsskyldighet i anslutning till företrädande av barn. I denna lag hänvisas till behöriga delar till bestämmelserna i den lagen.

Med avseende på företrädande hör ett barn till tillämpningsområdet för mottagningslagen till dess att han eller hon beviljas uppehållstillstånd. Med tanke på barnets rättsskydd är det av största vikt att lagstiftningen inte förorsakar något avbrott i företrädandet, när han eller hon övergår från mottagningstjänsterna till att bli invånare i en kommun. Bland annat av denna orsak bör det även i denna lag i tillämpliga delar föreskrivas om företrädare för barn utan vårdnadshavare. Enligt 5 kap. i mottagningslagen ska bestämmelserna om förordnande av företrädare på företrädande av barn som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel och som inte har uppehållstillstånd. För dessa barn ska det utan dröjsmål utses en företrädare, om barnet befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare.

Med stöd av denna lag ska en företrädare enligt 1 mom. förordnas för ett barn som fått uppehållstillstånd inom flyktingkvoten och för ett barn som fallit offer för människohandel och har uppehållstillstånd, om barnet vistas i Finland utan vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Företrädare kan även utses för ett annat barn som fått uppehållstillstånd och som vistas i Finland utan vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Om företrädaren befrias från sitt uppdrag efter det att ett barn som ansökt om internationellt skydd har fått uppehållstillstånd, ska en ny företrädare inte kunna förordnas med stöd av mottagningslagen. I dessa situationer ska en företrädare kunna förordnas för den minderåriga med stöd av denna lag. Bestämmelsen kunde bli tillämplig till exempel i situationer där företrädaren har befriats från uppdraget därför att barnet flyttar långt från förlägningsorten efter att ha fått uppehållstillstånd. I dessa fall vore det ändamålsenligt att företrädaren skulle finnas närmare den ort där barnet bor. Beviljande av uppehållstillstånd ska dock inte direkt inverka på företrädarens uppdrag.

I 2 mom. bestäms att ansökan om förordnande av företrädare görs av det organ i barnets vistelsekommun som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982). Enligt nämnda bestämmelse sköts de uppgifter som enligt socialvårdslagen ansluter sig till verkställigheten av socialvården samt de uppgifter som enligt någon annan lag åligger socialnämnden eller något annat motsvarande organ av ett eller flera kollegiala organ som utses av kommunen.

Innan ansökan görs ska barnet enligt 2 mom. höras och barnets bästa ska beaktas på det sätt som föreskrivs i 4 §. Innan ansökan om företrädare görs ska barnet enligt den gällande bestämmelsen ges tillfälle att lägga fram sina egna önskemål och åsikter, om detta är möjligt med hänsyn till barnets ålder och utvecklingsnivå.

I 3 mom. bestäms att i övrigt tillämpas på förordnande av företrädare vad som föreskrivs i 39 § 3 mom. i mottagningslagen. På tingsrättens anmälningsskyldighet tillämpas vad som föreskrivs i 44 § i den lagen. I bestämmelsen i fråga föreskrivs om tingsrättens anmälningsskyldighet till befolkningsdatasystemet och förmyndarmyndigheten.

45 § *Företrädarens behörighet och uppgifter.* På företrädarens behörighet och uppgifter ska tillämpas vad som föreskrivs i 40 och 41 § i mottagningslagen. En förutsättning för att en person ska förordnas till

företrädare ska vara att personen har visat upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen (770/1993) för tingsrätten.

Innan ett beslut som gäller ett barns person eller förmögenhet fattas ska barnet höras och barnets bästa beaktas på det sätt som föreskrivs i 4 §. Enligt artikel 12 i konventionen om barnets rättigheter ska barnet beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom företrädare, i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör barnet.

Företrädaren ska föra vårdnadshavarens talan i skol- samt social- och hälsovårdsfrågor som rör barnet och i andra centrala frågor som hänför sig till barnets liv. Företrädaren ska vid behov hjälpa barnet med att hålla kontakt med sina släktingar i Finland eller på andra ställen. Företrädaren ska kunna börja spåra barnets familj via Finlands Röda Kors personförfrågan, om barnet inte exakt vet var familjen finns och inte har några kontaktuppgifter för att få tag på familjen. Företrädaren borde i mån av möjlighet rådgöra om barnets framtid med barnets släktingar eller med företrädare för den etniska gemenskap som barnet upplever sig tillhöra. Bestämmelser om företrädarens arvode och ersättning för företrädarens kostnader ingår i 47 §.

46 § Befriande av företrädaren från uppdraget och uppdragets upphörande. Enligt 1 mom. ska på befriande av företrädaren från uppdraget tillämpas vad som föreskrivs i 42 § 1 och 3 mom. i mottagningslagen. På tingsrättens anmälningsskyldighet tillämpas vad som föreskrivs i 43 § i den lagen.

Enligt 2 mom. ska ansökan om befriande av företrädaren från uppdraget kunna göras av företrädaren, barnet självt efter fyllda 15 år, ett sådant organ i barnets vistelsekommun som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen eller barnets vårdnadshavare. Om en anställd i kommunen, landskapet, familjegrupphemmet eller stödboendet upptäcker att företrädaren för ett barn försummar sina uppgifter eller inte är lämplig för sitt uppdrag eller att ett barn är till exempel rädd eller betryckt på grund av företrädarens agerande, ska man försöka utreda situationen genom att höra barnet och företrädaren och vid behov inleda förfarande för att befria företrädaren från uppdraget.

I 3 mom. föreskrivs att på upphörande av företrädaruppdrag tillämpas 43 § i mottagningslagen. Med annan laglig företrädare avses det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen när barnet har tagits om hand.

47 § Arvode till företrädaren och kostnader. En företrädare som förordnats för ett barn betalas på ansökan av statsmedel arvode utifrån den tid som använts till företrädarens uppgifter och ersättning för kostnaderna för företrädandet, om företrädaren har förordnats med stöd av denna lag eller mottagningslagen och barnet har beviljats uppehållstillstånd. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för utbetalning av arvode, arvodets storlek, kostnader som ska ersättas och förfarandet vid utbetalning av arvode och ersättning för kostnader.

7 kap. Registerbestämmelser

[Bestämmelserna får sin slutning form efter det att regleringen om anvisande till kommun blivit klar]

48 § Kommunanvisningsregistret. I paragrafen föreslås bestämmelser om kommunanvisningsregistret. De föreslagna bestämmelserna om kommunanvisningsregistret motsvarar i huvudsak den nuvarande regleringen. Kommunanvisningsregistret ska föras för anvisandet av de personer som fått uppehållstillstånd med stöd av 2 § 2 och 3 mom. till kommuner.

Eftersom registret ska föras för anvisandet till kommuner, ska enligt 2 mom. i registret införas information om vilken kommun personen har anvisats till. För registret får dessutom samlas och föras in uppgifter om de personer som anvisas till kommuner och som avses i 2 § 2 och 3 mom. I registret får föras in klientens nummer, som migrationsverket har tilldelat den som anvisas till en kommun, grunden för uppehållstillståndet, namn, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning, utländskt personnummer eller någon annan beteckning för identifiering av invandraren, uppgifter om medborgarskap och om civilstånd och familjeförhållanden. Dessutom får i registret föras in uppgifter om modersmål och språkkunskaper, utbildning, yrkesskicklighet och arbetslivserfarenhet.

Kommunanvisningsregistret har förts av NTM-centralerna och har i praktiken bestått av antingen manuella handlingar eller av kundregister i elektronisk form som gjorts upp med ett tabellprogram. NTM-centralerna har fört in ovannämnda uppgifter i kommunanvisningsregistret om kvotflyktingar som placeras i kommunerna via Migrationsverket eller personer enligt 2 § 2 och 3 mom. som lämnat in ansökan om en kommunplats via förläggningarna och anvisats en kommunplats. I fortsättningen ska landskapet vara registeransvarig för kommunanvisningsregistret i stället för landskapet. Om detta bestäms i 3 mom.

49 § Utlämnande av uppgifter ur kommunanvisningsregistret. I paragrafen bestäms om utlämnande av uppgifter som införts i kommunanvisningsregistret. Jämfört med den gällande bestämmelsen företas vissa

ändringar i paragrafen beträffande mottagarna av uppgifter. I fortsättningen ska arbets- och näringsministeriet och av landskapet särskilt utsedda aktörer kunna få uppgifter som finns i kommunanvisningsregistret av landskapet. Arbets- och näringsministeriet behöver dessa uppgifter till exempel för riksomfattande statistik och uppföljning. Med stöd av 1 mom. får landskapet lämna ut sådana uppgifter ur kommunanvisningsregistret till arbets- och näringsministeriet, Migrationsverket, Folkpensionsanstalten, kommunala myndigheter och andra av landskapet särskilt utsedda aktörer som behövs för skötseln av deras uppgifter i anslutning till invandring och integrering enligt denna lag, utlänningslagen eller någon annan lag. Exempelvis Folkpensionsanstalten kan behöva uppgifter ur kommunanvisningsregistret i anslutning till beviljande av utkomststöd. Migrationsverket kan åter behöva uppgifter ur kommunanvisningsregistret när man behandlar ansökningar om uppehållstillstånd på grund av familjeband.

I 2 mom. bestäms om möjlighet att lämna ut uppgifter även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning. I praktiken är det dock inte möjligt att lämna ut uppgifter ur kommunanvisningsregistret med hjälp av teknisk anslutning genast när lagen träder i kraft, eftersom arbetet med att utveckla registret bara har påbörjats.

Det föreskrivs inte särskilt i denna paragraf om den utredning gällande skydd av uppgifterna som ska företas innan uppgifter utlämnas med hjälp av en teknisk anslutning. En allmän bestämmelse om skyldighet för den som får uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning att innan behandlingen av uppgifterna inleds ge den registeransvarige tillbörliga utredningar och förbindelser och i övrigt tillräckliga garantier för att personuppgifterna skyddas ingår i 32 § 2 mom. i personuppgiftslagen (528/2007).

50 § Avförande av uppgifter ur kommunanvisningsregistret och lagring av uppgifter. Enligt 1 mom. ska uppgifterna i kommunanvisningsregistret om en registrerad avföras när de inte längre behövs och senast fem år efter det att den sista uppgiften om den registrerade har förts in. Uppgifternas förvaringstid motsvarar regleringen i den gällande integrationslagen.

Enligt 2 mom. bestämmer arkivverket om varaktig lagring av kommunanvisningsregistret och de uppgifter som ingår i registret i enlighet med 8 § 3 mom. i arkivlagen (831/1994). I övrigt tillämpas vad som i 8 § 2 mom. i arkivlagen föreskrivs om förvaring av handlingar. Förslaget till 2 mom. motsvarar den gällande lagen. Enligt 8 § 3 mom. i arkivlagen (831/1994) bestämmer arkivverket vilka handlingar och uppgifter i handlingar som ska förvaras varaktigt. Enligt 8 § 2 mom. i arkivlagen ska arkivbildaren bestämma förvaringstiderna och förvaringssätten för handlingar som uppstår till följd av skötseln av uppgifterna och ha en arkivbildningsplan för dem. När förvaringstiderna för arkivet bestäms ska beaktas vad som särskilt stadgas och bestäms om dem.

8 kap. Särskilda bestämmelser

51 § Omprövningsbegäran och besvär. I paragrafen bestäms om sökande av ändring i beslut som avses i denna lag. Ändringssökandet ska gälla såväl beslut som berör enskilda invandrare som beslut i anslutning till exempelvis de ersättningar som staten betalar till kommunerna. Det första steget i ändringssökandet föreslås vara omprövningsbegäran. I 1 mom. sägs att om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning begäras i beslut som staten, ett landskap eller någon som producerar tjänster åt landskapet har fattat med stöd av denna lag. Omprövning begärs på det sätt som anges i 7 a kap. i förvaltningslagen ([434/2003](#)). Enligt 7 a kap. 49 d § i förvaltningslagen ska en begäran om omprövning göras skriftligen hos den myndighet som fattat beslutet eller hos den som sköter en offentlig förvaltningsuppgift och som fattat beslutet. Av skrivelsen ska framgå vilket beslut som avses, hurdan omprövning som begärs och på vilka grunder omprövning begärs. Det beslut om meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen ([586/1996](#)). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Bestämmelser om sökande av ändring i tingsrättens beslut som gäller förordnande av en företrädare för ett barn utan vårdnadshavare och om befriande av uppdraget ingår i 6 kap. I 3—5 mom. hänvisas till ändringssökande enligt vad som bestäms om det i 6 kap. i lagen om offentliga rekryterings- och kompetenstjänster, 12 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i 6 kap. i socialvårdslagen.

52 § Besvärsförbud. I paragrafen bestäms att i en integrationsplan som landskapet och/eller kommunen utarbetat tillsammans med invandraren får ändring inte sökas genom besvär.

En integrationsplan kan karakteriseras som en förvaltningsåtgärd, som hänför sig till anordnandet av åtgärder som främjar och stödjer invandrarens integration. Att en integrationsplan görs upp i samarbete mellan

invandraren och myndigheterna ger inte i sig invandraren direkt rätt till åtgärder eller ekonomiskt stöd eller understöd. Ordnanget av tjänster är i sista hand beroende av landskapets och kommunens till buds stående resurser och övriga möjligheter. Av denna anledning är en integrationsplan inte ett sådant myndighetsbeslut som skulle ha direkta rättsverkningar för invandrarens ställning. Enligt 9 § 1 mom. i grundlagen har utlänningar som lagligen vistas i landet rätt att röra sig fritt inom landet och att där välja bostadsort. Därför föreskrivs om besvärshöjningsförbud i anslutning till anvisandet till kommuner.

53 § Försäkringsskydd

Vid behov ska gruppansvarsförsäkring ordnas för dem som deltar i sådana integrationsfrämjande tjänster som avses i denna lag.

Ersättning av statens medel enligt samma principer som gäller för ersättningar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ([459/2015](#)) betalas för olycksfall som inträffat eller yrkessjukdom som ådragits i samband med deltagande i integrationsfrämjande tjänster, såvida inte den enskilda klienten har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag. Ärenden som gäller ersättning av statens medel behandlas av Statskontoret.

54 § *Stödjande av återflyttning.* I paragrafen bestäms om stödjande av återflyttning. Enligt 1 mom. kan landskapet ersätta en person som avses i 2 § 2 och 3 mom. och som frivilligt i annat än tillfälligt syfte återvänder till sitt hem- eller utreseland för skäligena rese- och flyttkostnader. Landskapet kan dessutom betala ett återflyttningsbidrag som motsvarar utkomststödet grunddel till en person under högst två månader och till en familj under högst fyra månader. En förutsättning för stödjande av återflyttning ska vara att personen har för avsikt att flytta från landet stadigvarande. Ett bevis på att flyttningen är stadigvarande kan vara till exempel en flyttningsanmälan till magistraten av vilken det framgår att vistelsen utomlands är stadigvarande. Med stöd av 2 mom. beviljas ersättning för rese- och flyttkostnader samt återflyttningsbidrag på ansökan av det landskap inom vars område en person som avses i 1 mom. är bosatt. Ersättningar för rese- och flyttkostnader samt återflyttningsbidrag får med stöd av 3 mom. återkrävas av det landskap som beviljat dem. Ersättningen för rese- och flyttkostnader samt återflyttningsbidrag ska kunna återkrävas om det visar sig att ersättningen eller bidraget har betalats på felaktiga grunder eller utan grund. Ansökan om återkrav lämnas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets landskapet finns.

55 § *Ersättning för kostnader för inresa i landet.* Paragrafen motsvarar den gällande lagen. Strävan med bestämmelsen är att begränsa ersättningarna för kostnader för inresor i landet. Enligt 1 mom. ska Migrationsverket ersätta kostnaderna för inresa i landet för en person som tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen och dennes familjemedlemmar. Migrationsverket ska enligt 2 mom. i enskilda fall kunna besluta att på ansökan ersätta kostnaderna för inresa i landet för familjemedlemmarna till någon annan person som får internationellt skydd än en sådan som avses i 1 mom., om det vore oskäligt att inte ersätta kostnaderna med beaktande av en svår skada eller allvarlig sjukdom hos den som fått internationellt skydd eller hans eller hennes familjemedlem eller något annat därmed jämförbart exceptionellt vägande skäl. Ett exceptionellt vägande skäl kan då hänföra sig till säkerställande av barnets bästa till exempel på grund av en skada som barnet har. Enbart medellöshet hos en person som fått internationellt skydd eller dennes familjemedlemmar kommer inte i fråga som ett exceptionellt vägande skäl.

Migrationsverket ska på ansökan ersätta kostnaderna för inresa i landet för familjemedlemmarna till en person som avses i 2 mom. och som fått internationellt skydd. Detta betyder att i de fall som avses i momentet ska kostnaderna för inresan i landet inte ersättas på myndigheternas initiativ, och Migrationsverket behöver således inte ta ställning till om ett sektorsövergripande vägande skäl existerar i fråga om varje familjemedlem till en person som fått internationellt skydd, och det har ingen särskild skyldighet att ge varje familjemedlem till en person som fått internationellt skydd rådet att lägga fram exceptionellt vägande skäl. Migrationsverket kan meddela en anvisning som ersättning för inresor i landet efter att ha rådgjort med inrikesministeriet om saken.

Familjemedlem definieras i 37 § i utlänningslagen. Inresan i landet ska ersättas endast i fråga om sådana familjemedlemmar till kvotflyktingar som har haft familjeband till den kvotflykting som är anknytningsperson innan uppehållstillstånd beviljades och endast i fråga om sådana familjemedlemmar till personer som avses i 2 mom. och som fått internationellt skydd som före inresan till Finland har haft familjeband till den som fått internationellt skydd i Finland. Med inresa i landet avses den första resan till Finland efter det att uppehållstillstånd beviljades.

Enligt Migrationsverkets anvisningar ersätter det resekostnaderna endast i det fall att familjemedlemmens resa till Finland har ordnats av Finlands Röda Kors (FRK) och den internationella migrationsorganisationen (IOM). Resekostnaderna för en ledsagare kan ersättas endast i undantagsfall, när det har överenskommit på förhand mellan FRK och Migrationsverket. Kostnaderna ersätts inte direkt till anknytningspersonen eller den

familjemedlem som anländer till Finland utan till IOM. Om familjemedlemmens resekostnader ersätts, skickar Migrationsverket anknypningspersonen ett positivt beslut om uppehållstillstånd samt FRK och Migrationsverkets gemensamma anvisningar om ersättning för resekostnader och researrangemangen.

56 § Rätt att få uppgifter. I paragrafen bestäms om myndigheternas och andra aktörers rätt att få uppgifter. Paragrafen motsvarar i huvudsak den gällande lagen. Med stöd av 1 mom. ska arbets- och näringsministeriet, Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, landskapet, landskapens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten och Befolkningsregistercentralen trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av varandra, Migrationsverket, förläggningar och flyktingslussar, producenter av tjänster som främjar integration och företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare ha rätt att avgiftsfritt få den information som är nödvändiga för att utföra uppgifterna enligt denna lag. Lämnandet av uppgifter ska inte förutsätta att kunden har gett ett särskilt samtycke.

Enligt 2 mom. ska den som producerar tjänster som främjar integration trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av landskapet och kommunala myndigheter och av andra tjänsteproducenter avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att ordna tjänster enligt 2 kap. i denna lag. Exempelvis den myndighet eller tjänsteproducent som gjort den inledande kartläggningen ska se till att uppgifterna från den inledande kartläggningen överförs till den myndighet eller tjänsteproducent hos vilken invandraren anvisas att bli kund efter den inledande kartläggningen. De uppgifter som överförs ska vara nödvändiga och betydelsefulla uppgifter om kunden och behövas för att utföra just de uppgifter som anges i lagen.

Enligt 3 mom. ska en företrädare som förordnats för ett barn utan vårdnadshavare trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av landskapet, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket och förläggningar och flyktingslussar avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att sköta uppgifterna enligt 45 § i denna lag. Närmare bestämmelser om företrädarens uppgifter finns i 41 § i mottagningslagen.

I 4 mom. bestäms om möjlighet att lämna ut uppgifter även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning. Det föreskrivs inte särskilt i denna paragraf om den utredning gällande skydd av uppgifterna som ska företes innan uppgifter utlämnas med hjälp av en teknisk anslutning. En allmän bestämmelse om skyldighet för den som får uppgifterna med hjälp av en teknisk anslutning att innan behandlingen av uppgifterna inleds ge den registeransvarige tillbörliga utredningar och förbindelser och i övrigt tillräckliga garantier för att personuppgifterna skyddas ingår i 32 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

57 § Tystnadsplikt. Paragrafen motsvarar den gällande lagen. Enligt paragrafen ska information och handlingar som erhållits för skötseln av uppgifter enligt denna lag hållas hemliga enligt vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ([621/1999](#)). Sekretessbestämmelsen gäller bland annat en parts rätt att få del av en handling. Också en parts rätt till en handling bestäms i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

58 § Tillämpningen av lagen i landskapet Nyland. Enligt 25 § i lagförslaget som gäller regionutveckling och tillväxttjänster är städerna Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda (*kommunerna i huvudstadsregionen*) skyldiga att i samarbete ordna tillväxttjänster i landskapet Nyland. Organiseringsansvaret vilar på en samkommun som städerna Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda ska bilda.

Enligt 26 § i ovannämnda lagförslag hör till de uppgifter som ska överföras på samkommunen de uppgifter för [landskapet] arbets- och näringsbyrå samt närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i den gällande lagen om främjande av integration (1386/2010), till den del de gäller styrningen, rådgivningen och stödet till arbets- och näringsbyråerna och utvecklingen av deras kompetens i arbetet med att främja integrationen och sysselsättningen samt planeringen, upphandlingen och tillsynen i fråga om den integrationsutbildning som genomförs som arbetskraftsutbildning.

Även i det föreliggande lagförslaget är det nödvändigt med en motsvarande undantagsbestämmelse om tillämpningsområdet för landskapet Nylands del. Enligt förslaget ska vad som i denna lag föreskrivs om landskapet som organisatör av tillväxttjänsterna i landskapet Nyland tillämpas på den samkommun som avses i 25 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster i dess egenskap av organisatör av tillväxttjänster.

I Nyland ska samkommunen svara för de integrationsfrämjande tjänster enligt 2 kap. som i denna lag ålagts landskapet när en invandrare är kund hos tillväxttjänsterna, såsom ordnande av en inledande kartläggning enligt 11 § 1 mom. 1 punkten, ordnande av en integrationsplan enligt 14 § 1 mom. 1 punkten och ordnande av integrationsutbildning enligt 18 §.

Samkommunen ska ändå inte ansvara för till exempel planeringen eller utvecklingen av integrationen i landskapet utan detta ansvar ska i fortsättningen vila på landskapet Nyland. Landskapet Nyland ska således på det sätt som föreskrivs i till exempel 21 § bära det allmänna ansvaret och samordningsansvaret för planeringen, utveckling och uppföljningen av integreringen av invandrarna i landskapet.

9 kap. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 20

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Ikraftträdande

Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om främjande av integration. Utgångspunkten för att uppnå syftet med lagen ska vara respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna. Det är skäl att granska de föreslagna bestämmelserna med avseende på de viktigaste grundläggande fri- och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna. Bestämmelser i grundlagen som är av betydelse med tanke på propositionen är i synnerhet 6, 9, 10, 16, 19, 21, 121 och 124 §.

Ett syfte med den föreslagna lagen är att genomföra den jämlikhetsprincip som tryggas som grundläggande rättighet i 6 § i grundlagen. Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. I propositionen föreslås att lagen ska tillämpas på alla invandrare oberoende av vistelsens karaktär och orsaken till den. Ett syfte med lagen är enligt förslaget till 1 § att bidra till att invandrare uppnår jämställdhet och likabehandling.

Utanför lagens tillämpningsområde ställs endast de invandrare som har fått finskt medborgarskap. När en person får finskt medborgarskap kan han eller hon redan anses ha blivit så pass integrerad i det finländska samhället att tjänster enligt integrationslagen inte längre behövs för hans eller hennes del.

I den föreslagna lagen försöker man beakta barnens rätt enligt 6 § 3 mom. i grundlagen till jämlikt bemötande som individer och deras rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva. Till denna del är lagförslaget också av betydelse med avseende på artikel 12 i konventionen om barnets rättigheter. I 4 § i lagförslaget ingår en allmän bestämmelse om att barnets åsikter ska utredas och om barnets rätt att bli hört. Dessutom innehåller lagförslaget en bestämmelse om en integrationsplan för minderåriga, enligt vilken den minderårigas önskemål och åsikt ska utredas när behovet av en plan bedöms och planen utarbetas.

För invandrare viktiga synpunkter hänför sig också till rörelsefriheten enligt 9 § i grundlagen. Enligt den har utlänningar som lagligen vistas i landet rätt att röra sig fritt inom landet och där välja bostadsort. Var och en har också rätt att lämna landet. Denna rätt kan begränsas för att säkerställa rättegång eller verkställighet av straff eller för att säkerställa att skyldigheten att försvara landet fullgörs.

Vars och ens privatliv är skyddat med stöd av 10 § 1 mom. i grundlagen. Bestämmelsen om skydd för privatlivet i 10 § i grundlagen anses innehålla åtminstone skydd för den personliga identiteten, skydd för personuppgifter och skydd för till exempel moralisk och fysisk integritet. Utgångspunkten för skyddet för privatlivet sådant det tryggas genom grundlagen är att varje individ ska ha rätt att leva sitt eget liv utan omotiverad inblandning från myndigheter eller andra instanser i individens privatliv.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Viktiga att reglera utifrån detta krav är bland annat innehållet i de registrerade personuppgifterna och dessutom hur omfattande och detaljerad regleringen av dessa sak vara på lagnivå (t.ex. GrUU 25/1998 rd, s. 2/II). Grundlagsutskottets tolkningspraxis (t.ex. GrUU 14/2009 rd och GrUU 27/2006 rd) har varit att lagstiftarens handlingsutrymme begränsas dessutom av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i samma moment som skyddet för privatlivet. För skyddet av personuppgifter har utskottet ansett det viktigt att det i lag åtminstone ingår bestämmelser om målet med registreringen, vad de berörda personuppgifterna innehåller, tillåtna användningsändamål inklusive rätt att lämna ut dem, hur längre uppgifterna ska lagras i personregister och de registrerades rättssäkerhet. Dessutom ska regleringen av dessa faktorer på lagnivå vara heltäckande och detaljerad (t.ex. GrUU 11/2008 rd).

Artikel 8 i Europarådets människorättskonvention innehåller bestämmelser om envars rätt att åtnjuta respekt för sitt privatliv. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har i sin rättspraxis ansett att registreringen av personuppgifter som hänför sig till privatlivet faller inom artikelns tillämpningsområde (S. och Marper mot Förenade kungariket 4.12.2008, punkt 67 i domen). Artikel 8.2 innehåller en uttömmande förteckning över de principer som krävs för att man ska få ingripa i privatlivet. Till dem hör till exempel landets säkerhet och den allmänna säkerheten, förebyggandet av oordning och brott eller skyddandet av andra personers fri- och rättigheter. Allmänna krav på begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara godtagbara och påkallade av vägande samhälleliga behov. Europarådets konvention från 1981 om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter innehåller mera detaljerade bestämmelser om de principer som ska följas vid registreringen och behandlingen av personuppgifter. I konventionen betonas bland annat att uppgifterna ska vara bundna till användningsändamålet (artikel 5) och betydelserna av datasäkerhet (artikel 7).

Bestämmelser om skydd för personuppgifter ingår i personuppgiftslagen. Personuppgiftslagen tillämpas enligt 2 § 2 mom. i lagen på automatisk behandling av personuppgifter. Personuppgiftslagen tillämpas också på annan behandling av personuppgifter då personuppgifterna utgör eller är avsedda att utgöra ett personregister eller en del av ett sådant. 7 kap. i lagförslaget innehåller bestämmelser om kommunanvisningsregistret. I lagen bestäms i detalj om användningsändamålet med registret samt om vilka uppgifter som förs in i registret. Dessutom föreslås i lagen bestämmelser om avförande av uppgifter, lagring av uppgifter och utlämnande av uppgifter som är införda i registret. De föreslagna bestämmelserna uppfyller kraven i 10 § i grundlagen.

16 § 2 mom. i grundlagen reglerar särskilt lika möjligheter för var och en att få även annan än grundläggande utbildning enligt sin förmåga och sina särskilda behov. Medellöshet får inte utgöra ett hinder för att erhålla sådan utbildning. Lika möjlighet inbegriper jämlikhet i fråga om möjligheter, men i bestämmelsen nämns särskilt förmåga och särskilda behov. Sålunda kan i undervisningsarrangemangen beaktas och beaktas i praktiken sådana omständigheter som förutsätter särskilt stöd eller annars motiverar att annan utbildning än grundläggande utbildning ordnas på ett avvikande sätt. I detta sammanhang ska särskild uppmärksamhet fästas vid yrkesutbildning, som ger förutsättningar att skaffa sig en försörjning. Konventionerna om mänskliga rättigheter innehåller också bestämmelser om utbildning efter den grundläggande utbildningen.

Enligt 19 § 1 mom. i grundlagen, som gäller social trygghet, har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. Bestämmelsen försätter i princip inte invandrare i en särställning i förhållande till den övriga befolkningen. I praktiken kan invandrare oftare än genomsnittet befinna sig i en situation där denna bestämmelse blir tillämplig. 19 § 1 mom. i grundlagen gäller den försörjning som så att säga kommer i sista hand; när man inte får sin försörjning från någon annan källa, träder förpliktelsen enligt denna paragraf i kraft och när det gäller försörjningen uppfylls den i praktiken med utkomststödet. Rätten till liv som tryggas alla i 7 § 1 mom. i grundlagen har nära koppling till 19 § 1 mom.

När man beaktar till exempel egendom, stöd från släktingar, såsom föräldrar, och andra motsvarande omständigheter, åtnjuter invandrare i de flesta fall mindre sådant nätverksbaserat stöd som borde beaktas före utkomststödet. Dessutom blir sysselsättningshindren för invandrare oftare sådana att utkomststödet träder in som försörjningskälla. Oundgänglig omsorg torde också beröra invandrare oftare än majoritetsbefolkningen i genomsnitt. Oundgänglig omsorg innefattar bland annat brådskande institutionsvård, barnskydd, oundgänglig omsorg i anslutning till funktionshinder eller ålderdom samt till exempel bostadslöshet. Ställningen för invandrare, särskilt personer som erhåller internationellt skydd och offer för människohandel, är åtminstone i begynnelsen av deras vistelse sådana att oundgänglig omsorg enligt 19 § 1 mom. i grundlagen blir tillämplig. Enligt 19 § 2 mom. ska genom lag var och en garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare.

Var och en har enligt 21 § 1 mom. i grundlagen rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 2 mom. ska offentligheten vid handläggningen, rätt att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Dessa grundlagsbestämmelser är centrala med avseende på nödvändigheten av förvaltningsbeslut och deras överklagbarhet. I 48 § i det förslag som ingår i propositionen bestäms om sökande av ändring och i 49 § om besvärshöjning. Grundlagsutskottet har bedömt besvärshöjningen som gäller integrationsplanen tre gånger tidigare. I grundlagsutskottets utlåtande GrUU 42/2010 rd konstaterade man att till exempel bestämmelserna om villkoren för rättigheter eller förmåner som är beroende av prövning och

alltså inte omfattas av så kallad subjektiv rätt kan i sig utgöra ett tillräckligt exakt underlag för att det ska uppstå ett förhållande mellan individen och det allmänna som kan betraktas som en rätt i den mening som 21 § 1 mom. i grundlagen avser. En integrationsplan kan enligt utskottet innehålla sådana här element till exempel utifrån 11, 12, 14 och 17 § i det dåvarande lagförslaget. Grundlagsutskottet ansåg att förvaltningsutskottet borde överväga att stryka besvärsförbudet i 83 § 1 mom. på grund av de här faktorerna. Det ansåg att åtminstone behöver det bli säkert att en vägran att utarbeta en integrationsplan kan överklagas genom besvär.

Förvaltningsutskottet noterade i sitt betänkande FvUB 26/2010 rd att det i motiven till bestämmelsen om besvärsförbud uppges att integrationsplanen inte ger invandraren någon direkt subjektiv rätt till åtgärder, tjänster, ekonomiska stöd eller bidrag. Det beror i sista hand på myndigheternas disponibla resurser och övriga möjligheter hur och vilka åtgärder och tjänster som ordnas. Det är uttryckligen fråga om en plan som kommunen och arbets- och näringsbyrån gör upp tillsammans med invandraren.

I det förslag som gäller integrationsplan har myndigheternas ansvarsförhållanden ändrats så att de motsvarar landskaps-, social- och hälsovårds- och tillväxttjänstreformerna, men motiveringen som gäller planen har inte ändrats på något betydande sätt med avseende på grundlagen. Det är fortfarande fråga om en plan som utarbetas tillsammans med invandraren. Enligt förslaget till 12 § 2 mom. ska invandrare tillhandahållas tjänster enligt integrationsplanen inom ramen för anvisade anslag. Sålunda medför integrationsplanen inte heller i fortsättningen direkt subjektiv rätt för invandraren till de tjänster som man kommit överens om tillsammans i planen. De förmåner som betalas invandrare är inte heller i fortsättningen bundna till den tidpunkt då integrationsplanen utarbetats.

I 121 § i grundlagen bestäms om kommunal självstyrelse. Enligt 2 mom. utfärdas bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna genom lag. Grundlagsutskottet har i sin praxis betonat att när det föreskrivs i lag om eventuella nya uppgifter för kommunerna bör det också ses till att kommunerna har faktiska möjligheter att klara av sina uppgifter (GrUU 41/2002 rd, s. 3/II, GrUU 50/2005 rd, s. 2/I). Den gällande integrationslagen innehåller redan förpliktelser för kommunerna att ordna tjänster för invandrare.

I 121 § 4 mom. i grundlagen föreskrivs det inte om de centrala elementen i självstyrelse på större områden än kommuner på samma sätt som i fråga om kommunal självstyrelse. Enligt grundlagen förutsätts det att de centrala elementen i självstyrelsen bestäms genom lag. Elementen i landskapets självstyrelse kan granskas med hjälp av den kommunala självstyrelsen.

Landskapets nya uppgifter när det gäller främjande av integration baserar sig på regeringens proposition som gäller social- och hälsovårdsreformen samt landskapsreformen och den proposition som överlämnats om regionförvaltning och tillväxttjänster. Bestämmelser om landskapets uppgifter och organiseringsansvar för att främja integration ingår i samtliga tre förslag. Enligt 32 § i det här lagförslaget ska arbets- och näringsministeriet övervaka lika tillgång till de integrationsfrämjande tjänster som hör till landskapets organiseringsansvar och att nivån på finansieringen är tillräcklig på riksomfattande nivå och i de enskilda landskapen. Ministeriet kan vid behov be ett eller flera landskap komma med en redogörelse som behandlar behovet av integrationsfrämjande tjänster, den faktiska och uppskattade framtida utvecklingen av deras tillgång och kvalitet i landskapet och de ingående kommunerna. Ministeriet kan också be att landskapet i redogörelsen uppskattar vilka åtgärder som är nödvändiga i landskapet med tanke på kostnadshanteringen och eventuella andra åtgärder som lika tillgång till tjänster och tjänsternas kvalitet kan tryggas med genom statliga finansiering och annan inkomstfinansiering.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Enligt 8 § i lagförslaget ska tjänster som främjar integration ordnas som en del av tillväxttjänsterna och social- och hälsotjänsterna inom landskapets organiseringsansvar, den kommunala basservicen och det nationella utbildningssystemet och även i form av andra tjänster som främjar integration. Invandrarbefolkningens behov och främjandet av integrationen ska beaktas när landskapet, kommunen och andra myndigheter planerar, ordnar, producerar och följer upp sina tjänster. Dessutom ska enligt 2 mom. landskapets tjänsteproducenter i sin verksamhet iakttä bestämmelser enligt denna lag om integrationsfrämjande tjänster. På produktionen av integrationsfrämjande tjänster som tillväxttjänster tillämpas bestämmelserna om produktion av tillväxttjänster och skyldigheter för producenter av tillväxttjänster i 4 kap. i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. På produktionen av integrationsfrämjande tjänster som social- och hälsotjänster tillämpas vad som särskilt föreskrivs om det.

I de uppgifter som överförs från NTM-centralerna, arbets- och näringsbyråerna samt utvecklings- och förvaltningscentralen och som hör till landskapens tillväxttjänster och integrationstjänster ingår rikligt med offentliga förvaltningsuppgifter, av vilka myndigheterna även för närvarande ordnar en del genom att skaffa dem på en konkurrensutsatt marknad. Till dem hör till exempel att göra kompetenskartläggningar och producera integrationsutbildning. Lagen och avtalen förpliktar inte myndigheten att själv producera nämnda tjänster utan att se till att tjänsterna finns och att kunderna har tillgång till dem.

I landskapslagen, som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med, bestäms om organiseringsansvaret i 7 §. Enligt 7 § 3 mom. i landskapslagen ska det landskap som ansvarar för organisationen av uppgifterna svara för att invånarnas lagstadgade rättigheter tillgodoses och för samordningen av tjänstehelheterna samt i fråga om de tjänster som organiseras och andra åtgärder svara för lika tillgång till tjänsterna och åtgärderna, fastställandet av behovet, mängden och kvaliteten i fråga om dem, det sätt som de produceras på, styrningen och tillsynen av produktionen, och utövandet av myndigheternas befogenheter. Utöver det som föreskrivs i landskapslagen ska enligt 17 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster landskapets organiseringsansvar omfatta behovsprövningen i fråga om tjänster samt beslutsfattandet när det gäller användningen av landskapets resurser, säkerställandet av att tjänsterna finns tillgängliga så att kunden i fråga om så många tjänster som möjligt kan välja producenten av den tjänst den behöver bland fler än ett alternativ, och styrning av landskapets bolag som är tjänsteproducent när tillgången till tjänster inte annars har kunnat säkerställas. Landskapet väljer producenter av tillväxttjänster på det sätt som föreskrivs i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. I sista hand ansvarar landskapet för god förvaltning i fråga om marknadsproducerade tjänster. Ansvaret för landskapets lagstadgade uppgifter och skötseln av dem kan inte läggas ut.

I landskapslagen föreskrivs om uppfyllande av landskapets ansvar när det gäller produktionen av tjänster och om tillsynen över det. Enligt 9 § i landskapslagen ska landskapet säkerställa att affärsverk som producerar tjänster som omfattas av landskapets organiseringsansvar och sammanslutningar och stiftelser som producerar sådana tjänster har tillräckliga professionella, verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar för att producera tjänsterna. Landskapet ska se till att dess förvaltningsstadga och avtalen med tjänsteproducenterna innehåller de bestämmelser som behövs för att landskapets organiseringsansvar ska bli uppfyllt.

Enligt 9 § 2 mom. i landskapslagen ska landskapet styra och övervaka den tjänsteproduktion som hör till dess organiseringsansvar. Landskapet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av tjänsteproducenterna få de uppgifter som är nödvändiga för kontroll av förutsättningarna för att tjänsterna produceras på behörigt sätt och för att genomföra tillsynen.

Enligt 10 § 2 mom. i landskapslagen kan regionförvaltningsverket med anledning av klagomål undersöka om landskapet har iakttagit gällande lag.

Med stöd av vad som anförts ovan anses den föreslagna lagen vara i harmoni med grundlagen och kunna stiftas i vanlig lagstiftningsområden. Samtidigt rekommenderas emellertid att grundlagsutskottet ombeds yttra sig om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag: